

Chambre des Représentants

SESSION 1959-1960.

11 FÉVRIER 1960.

PROJET DE LOI

portant approbation
des actes internationaux suivants :

- a) Convention pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé, règlement d'exécution, acte final et résolutions;
- b) Protocole pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé,
signés à La Haye, le 14 mai 1954.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

De tout temps, les peuples se sont préoccupés de protéger leurs monuments historiques, leurs œuvres d'art et leurs documents d'histoire contre les dangers de la guerre. Ce n'est toutefois qu'après les grands conflits mondiaux du XX^e siècle, devant l'ampleur des pertes irréparables subies dans de nombreux pays, que se fit jour la nécessité d'organiser la protection des biens culturels, en cas de guerre, sur des bases juridiques solides.

L'énorme extension géographique des conflits et le perfectionnement continu des techniques de destruction avaient accru dans de telles proportions la menace qui pèse en temps de guerre sur le patrimoine de monuments historiques, d'œuvres d'art et de documents précieux, que seule pouvait être efficace, une protection fondée sur une réglementation internationale et organisée dès le temps de paix. C'est ainsi que se dégagait l'idée d'une sorte de Croix-Rouge des biens culturels destinée à protéger, en cas de guerre, les plus hauts témoignages de notre civilisation.

La « Convention de La Haye pour la protection des biens culturels » que, d'ordre du Roi, nous avons l'honneur de soumettre à l'approbation du Parlement, doit, dans la conviction de ceux qui l'ont élaborée, éviter dans une large mesure de nouvelles et douloureuses atteintes à l'héritage

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1959-1960.

11 FEBRUARI 1960.

WETSONTWERP

houdende goedkeuring
van de volgende internationale akten :

- a) Verdrag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, reglement van uitvoering, slotakte en resoluties;
- b) Protocol inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, ondertekend op 14 mei 1954, te 's-Gravenhage.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Ten allen tijde zijn de volkeren bezorgd geweest om de bescherming van hun historische monumenten, hun kunstwerken en hun geschiedkundige documenten tegen de oorlogsgevaaren. Evenwel, pas na de grote wereldconflicten van de XX^e eeuw, heeft zich ten overstaan van de omvang der onherstelbare verliezen die in talrijke landen geleden werden de noodzakelijkheid opgedrongen de bescherming van het cultuurbezit op een degelijke juridische grondslag in te richten.

De aanzienlijke geografische uitbreiding van de conflicten en de bestendige verbetering van de vernielingstechniek hebben de bedreiging, waaraan in oorlogstijd het erfdeel van geschiedkundige monumenten, kunstwerken en waardevolle documenten bloot staan dermate verhoogd, dat enkel een bescherming op grondslag van een internationale reglementering reeds georganiseerd in vredetijd, doeltreffend kon zijn. Zo ontstond het idee van een soort Rood-Kruis van het Cultuurbezit, bestemd om in tijd van oorlog de meest waardevolle getuigenissen van onze beschaving te beschermen.

Het « Verdrag van 's-Gravenhage voor de Bescherming van het Cultuurbezit », dat wij, op bevel van de Koning, de eer hebben aan de goedkeuring van het Parlement voor te leggen, moet, naar de overtuiging van hen die ze hebben uitgewerkt, in ruime mate de culturele erfenis van het mens-

culturel de l'humanité, dans l'hypothèse, qu'on souhaite écarter à jamais, où éclateraient de nouveaux conflits.

L'adoption de ces instruments internationaux marque d'ailleurs l'aboutissement d'un patient effort dont nous pensons devoir rappeler les étapes essentielles.

Déjà les conventions de La Haye de 1907 concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre, comportaient dans leurs articles 27 et 56, des dispositions visant à prévenir les atteintes au patrimoine culturel. Cette protection était basée sur un principe ancien : la localisation des hostilités dans des zones de combat restreintes. En fait, n'étaient guère protégés, que les biens culturels situés dans des villes non défendues.

Au cours de la première guerre mondiale, il apparut clairement que ces conceptions étaient dépassées et que l'utilisation de l'artillerie à longue portée et de l'aviation de bombardement rendait impossible toute localisation géographique des conflits.

On fut ainsi amené, à reconnaître qu'un grand nombre de biens culturels avaient été détruits au cours de la guerre 1914-1918 par manque d'une réglementation adéquate; qu'il était nécessaire, dès lors, de repenser l'ensemble du problème et d'établir un régime juridique de protection fondé sur de nouvelles bases et adapté à l'évolution de la technique militaire.

Entre les deux grands conflits mondiaux, plusieurs initiatives importantes furent prises en vue d'apporter une solution au problème. En 1935 notamment, plusieurs états américains signèrent à Washington un pacte dénommé « Pacte Roerich » qui visait à protéger les immeubles d'intérêt culturel. Les dispositions de ce pacte ne prévoyaient aucun système de contrôle et, au surplus, étaient difficilement applicables en Europe.

L'initiative la plus importante vint toutefois de l'Office International des Musées qui décida d'entreprendre un nouvel examen de la question afin de répondre aux vœux de la Société des Nations et de la Commission Internationale de coopération intellectuelle. En 1936, l'Office chargea notre éminent compatriote le professeur Ch. De Visscher, de présenter un rapport sur l'ensemble des problèmes de la protection des biens culturels en cas de conflit armé. Sur la base de ce rapport, un comité convoqué l'année suivante, élaborait un projet de convention internationale et de règlement d'exécution. Le projet fut soumis en 1938 au Conseil et à l'Assemblée de la Société des Nations qui décidèrent de convoquer une conférence internationale chargée de mettre au point un texte définitif de convention. Le conflit de 1939 vint interrompre cette consultation.

Au moment donc où commençait la deuxième guerre mondiale, aucune réglementation nouvelle n'avait été adoptée qui pût remplacer les dispositions désuètes des conventions de La Haye de 1907.

Sans doute, certains gouvernements s'efforcèrent-ils, au cours du conflit 1939-1945, d'appliquer quelques-unes des mesures préconisées par l'Office International des Musées. Il n'en reste pas moins, hélas, que le patrimoine culturel de l'humanité subit, au cours de la dernière guerre, des destructions d'une importance sans précédent.

A côté de ces destructions, le dernier conflit se caractérisa par un pillage systématique des biens culturels dans les pays occupés. En cette matière également, la Conven-

dom nouvelle et douloureuse blessure, in de veronderstelling dat nieuwe conflicten zouden uitbarsten, veronderstelling waarvan we wensen dat ze nooit meer werkelijkheid worde.

Het aannemen van deze internationale instrumenten zal ten andere het eindresultaat vastleggen van een geduldige inspanning, waarvan we de voornaamste fasen in herinnering menen te moeten brengen.

De Verdragen van 's-Gravenhage van 1907 betreffende de wetten en gewoonten van de oorlog op het vasteland, behelsden reeds, in hun artikels 27 en 56, beschikkingen, die de aanslagen op het cultureel erfdeel beoogden te voorkomen. Deze bescherming steunde op een oud principe : de afbakening van de vijandelijkheden tot beperkte gevechtszones. In feite, waren haast geen culturele goederen beschermd dan die welke zich in niet verdedigde steden bevonden.

Gedurende de eerste wereldoorlog bleek duidelijk dat deze opvattingen voorbijgestreefd waren en dat het gebruik van zwaar geschut met verre draagkracht en van bombardievliegtuigen alle geografische afbakening van de conflicten onmogelijk maakte.

Men kwam aldus tot de vaststelling dat een groot aantal culturele goederen gedurende de oorlog 1914-1918 vernield waren geworden bij gebrek aan een doelmatige reglementering; dat het derhalve onontbeerlijk was het probleem opnieuw in zijn geheel te onderzoeken en een juridisch regime van bescherming tot stand te brengen dat zou gevestigd zijn op nieuwe grondslagen en aangepast aan de ontwikkeling van de krijgstechniek.

Tussen de twee grote wereldoorlogen in, werden verschillende belangrijke initiatieven genomen, ten einde een oplossing aan het vraagstuk te geven. Onder meer, ondertekenden, in 1935, verschillende Amerikaanse Staten te Washington een pact het « Roerich Pact » genaamd, dat tot doel had de gebouwen van cultureel belang te beschermen. De beschikkingen van dit pact voorzagen geen enkel controle-systeem, en waren bovendien moeilijk in Europa toe te passen.

Het belangrijkste initiatief ging uit van het « Office International des Musées », dat besloot een nieuw onderzoek in te stellen, ten einde aan de wensen van de Volkenbond en van de Internationale Commissie van intellectuele samenwerking tegemoet te komen. In 1936, gelastte het Office onze eminente landgenoot, Professor Charles De Visscher, een verslag uit te brengen over de gezamenlijke problemen inzake de bescherming van de culturele goederen in geval van gewapend conflict. Op grond van dit verslag heeft een comité, dat het daaropvolgende jaar samengesteld werd, een ontwerp van internationaal verdrag en van een reglement van uitvoering opgesteld. Het ontwerp werd in 1938 voorgelegd aan de Raad en de Vergadering van de Volkenbond, die het besluit namen een internationale conferentie samen te roepen, die belast zou worden met de definitieve uitwerking van de tekst der conventie. Het conflict van 1939 heeft deze raadplegingen onderbroken.

Op het ogenblik dus dat de tweede wereldoorlog aanving, was geen enkele nieuwe reglementering aangenomen die de in gebruik geraakte beschikkingen van de verdragen van 's-Gravenhage van 1907 kon vervangen.

Ongetwijfeld deden sommige regeringen, gedurende het conflict 1939-1945, een inspanning om enkele door het Office International des Musées aanbevolen maatregelen toe te passen. Niettemin, blijft het, helaas, een feit, dat het cultureel erfdeel van de mensheid, gedurende de laatste oorlog, vernielingen heeft ondergaan van een weergaloze omvang.

Benevens deze vernielingen, was het laatste conflict gekenmerkt door een stelselmatige plundering van de culturele goederen in de bezette gebieden. Ook op dit gebied

tion de La Haye de 1907, qui cependant comportait des dispositions relatives au pillage, se révéla insuffisante devant l'astuce des nouveaux procédés imaginés par l'occupant. Devant l'ampleur des spoliations, dix-huit gouvernements furent amenés à signer à Londres, le 5 janvier 1943, une déclaration (Joint-Declaration) par laquelle ils condamnaient solennellement les actes de pillage commis en territoires occupés ou contrôlés et se réservaient le droit de déclarer nul et non avenu tout transfert ou trafic de bien culturel. Les conversations d'armistice et les traités de paix avec les Etats satellites de l'Allemagne, ainsi d'ailleurs que la proclamation n° 2 du Conseil de Contrôle allié au peuple allemand, en date du 20 septembre 1945, comportèrent des dispositions prévoyant la restitution des biens culturels enlevés dans les territoires occupés. D'autre part, le jugement rendu par la Cour de Nuremberg fit entrer dans le droit positif international, le principe de la répression pénale des atteintes portées au patrimoine culturel.

Après la guerre, l'Unesco, qui a reçu pour mission de veiller à la conservation et à la protection du patrimoine culturel universel, se devait de reprendre l'œuvre que l'Office international des Musées s'était vu forcé d'interrompre en 1939. L'organisation s'y attacha activement à partir de 1950 et, après de longues études préparatoires auxquelles la Belgique prit une part remarquable, elle convoqua le 21 avril 1954 à La Haye, une conférence intergouvernementale chargée d'élaborer et d'adopter une convention pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé ainsi qu'un règlement d'exécution et un protocole relatifs à la dite convention. Après trois semaines de délibérations, les textes mis au point et présentés dans un « Acte final », furent adoptés au cours d'une séance solennelle tenue le 14 mai 1954.

L'Acte final, la Convention et le Protocole furent signés respectivement par les délégués de quarante-cinq, trente-sept et vingt-deux Etats dont la Belgique et ses voisins immédiats : la France, le Grand-Duché de Luxembourg, les Pays-Bas et la République fédérale allemande. Les représentants des Etats-Unis et de l'U. R. S. S. signèrent l'Acte final et la Convention.

D'autres signatures sont intervenues dans la suite, en sorte qu'au 31 décembre 1954, délai extrême, la convention avait été signée par cinquante Etats et le Protocole par quarante.

On ne pourrait mieux dégager la signification de la Convention et des instruments annexes qu'en reproduisant l'analyse qu'en fit le Directeur Général de l'Unesco à l'intention de la dernière Conférence Générale de cette organisation :

« L'objet de la Convention n'est nullement de substituer un nouvel accord international à ceux qui existaient antérieurement. Son article 36 mentionne qu'elle complètera les Conventions de La Haye de 1899 et de 1907 et celle de Washington de 1935 (Pacte Roerich) dans les rapports des Etats qui y sont liés.

» Le préambule définit l'esprit qui a présidé à l'élaboration de la Convention : les parties contractantes se déclarent résolues à prendre toutes les dispositions possibles pour protéger les biens culturels qui, par suite du développement de la technique de la guerre, sont de plus en plus menacés de destruction. Les Hautes Parties constatent en outre que les atteintes portées aux biens culturels constituent des atteintes au patrimoine culturel de l'humanité tout entière, et considèrent qu'il importe d'assurer à ce patrimoine une protection internationale, qui, pour être efficace, doit être organisée dès le temps de paix par des mesures tant nationales qu'internationales.

» Le premier chapitre de la Convention traite des dispo-

bleek het Verdrag van 's-Gravenhage van 1907, dat nochtans beschikkingen inhield betreffende de plundering, ontoereikend ten overstaan van het sluwe optreden van de bezetter. Tegenover de omvang van de plunderingen, gingen 18 regeringen, op 5 januari 1943, te Londen over tot de ondertekening van een verklaring (Joint Declaration), bij dewelke zij plechtig het plunderen in bezette of gecontroleerde gebieden veroordeelden, en zich het recht voorbehielden elke overbrenging van-of zwendel in culturele goederen van nul en geen waarde te verklaren. De wapenstilstandsbesprekingen en de vredesverdragen met satellietstaten van Duitsland, evenals, ten andere, de proclamatie van de geallieerde Contestraad aan het Duitse volk op 20 september 1945, bevatten bepalingen betreffende de teruggave van de uit de bezette gebieden weggehaalde culturele goederen. Anderzijds, werd, bij vonnis geveld door het Hof van Nuremberg, in het positief internationaal recht het beginsel ingevoerd der strafrechterlijke betuiging van de aanslagen op het cultureel erfdeel.

Na de oorlog, beschouwde de Unesco, die tot opdracht kreeg te waken over de bewaring en de bescherming van het universeel cultureel erfdeel, het was haar plicht het werk van het Office International des Musées, dat in 1939 moest onderbroken worden, te hervatten. De organisatie hield er zich actief mede bezig vanaf 1950, en na lange voorbereidende studiën, waaraan België een opmerkingswaardig aandeel nam, riep zij, op 21 april 1954, te 's-Gravenhage een intergouvernementele conferentie samen, belast met het opstellen en aannemen van een verdrag met het oog op de bescherming van het cultuurbezit in geval van gewapend conflict, evenals van een reglement van uitvoering en van een protocol betreffende voornoemd verdrag. Na drie weken beraadslaging, waren de teksten klaar en vastgelegd in een « Slotakte », en werden zij aangenomen in een plechtige zitting gehouden op 14 mei 1954.

De « Slotakte », het Verdrag en het Protocol, werden ondertekend respectievelijk door de afgevaardigden van 45, 37 en 22 Staten, waaronder België en zijn onmiddellijke naburen : Frankrijk, het Groot-Hertogdom Luxemburg, Nederland en de Duitse Bondsrepubliek. De Vertegenwoordigers van de Verenigde Staten en van de U. R. S. S. ondertekenden de « Slotakte » en het Verdrag.

Andere handtekeningen volgden naderhand, zodat op 31 december 1954, uiterste termijn, het Verdrag door 50 Staten ondertekend was en het Protocol door 40.

Men zou de betekenis van het Verdrag en van de bijhorende akten niet beter kunnen in het licht stellen dan door de ontleding aan te halen, die de Directeur-Generaal van de Unesco ervan maakte ter intentie van de laatste Algemene Conferentie dezer organisatie :

« Het doel van het Verdrag is geenszins bij de reeds bestaande akkoorden een nieuw internationaal akkoord te voegen. Haar artikel 36 vermeldt, dat ze de Verdragen van 's-Gravenhage van 1899 en 1907 en die van Washington van 1935 (Roerich Pact) aanvult inzake de betrekkingen tussen de Staten die zich door deze laatste verbonden hadden. »

» De inleiding bepaalt de geest die de voorbereiding van het Verdrag bezielde : de contracterende partijen verklaren zich bereid alle mogelijke schikkingen te treffen voor de bescherming van de culturele goederen, welke meer en meer door vernieling bedreigd zijn ten gevolge van de ontwikkeling der oorlogstechniek. De Hoge Partijen stellen bovendien vast, dat elke aanslag op de culturele goederen een aanslag is op het cultureel erfdeel van de gehele mensheid, en zij achten het noodzakelijk dit erfdeel door een internationale bescherming te waarborgen, welke, om doelmatig te zijn, reeds in vredetijd georganiseerd moet worden zowel door middel van nationale als van internationale maatregelen.

» Het eerste hoofdstuk van het Verdrag handelt over

sitions générales concernant la protection. Il définit les biens culturels et reconnaît comme tels les biens, meubles ou immeubles, quels que soient leur origine ou leur propriétaire, qui présentent une grande importance pour le patrimoine culturel des peuples : les édifices dont la destination principale et effective est de conserver ou d'exposer les biens culturels meubles, les centres comprenant un nombre considérable de biens culturels.

» Ce même chapitre traite ensuite de la sauvegarde, et du respect des biens culturels : les Hautes Parties contractantes s'engagent, d'une part, à préparer dès le temps de paix la sauvegarde des biens culturels en prenant les mesures qu'elles estiment appropriées (construction d'abris blindés, mesures contre l'écroulement et l'incendie, etc.) et d'autre part, à respecter les biens culturels situés tant sur leur propre territoire que sur celui des autres Parties contractantes, en s'interdisant l'utilisation de ces biens et de leurs abords immédiats à des fins qui pourraient les exposer à une destruction ou à une détérioration en cas de conflit armé, et en s'abstenant de tout acte d'hostilité à leur égard. La Convention admet cependant qu'il peut être dérogé à ces obligations dans le cas où une nécessité militaire exige, d'une manière impérative, une telle dérogation.

» Ces dispositions générales interdisent en outre tout acte de vol, de pillage ou de détournement de biens culturels, tout acte de vandalisme ou de représailles à leur égard, ainsi que la réquisition des biens culturels meubles situés sur le territoire d'une autre Partie.

» Après une disposition visant le cas de l'occupation d'un territoire, la Convention prévoit que les Parties contractantes introduiront, dès le temps de paix, dans les règlements à l'usage de leurs troupes, des dispositions propres à assurer l'observation de la Convention et à inculquer au personnel de leurs forces armées, un esprit de respect à l'égard des cultures et des biens culturels de tous les peuples. Elles s'engagent également à établir au sein de leurs forces armées, des services ou un personnel spécialisé dont la mission sera de veiller au respect des biens culturels.

» Le deuxième chapitre est intitulé « De la protection spéciale » : un nombre restreint de refuges destinés à abriter des biens culturels meubles en cas de conflit armé, de centres monumentaux et d'autres biens culturels immeubles de très haute importance peuvent être placés sous une telle protection, à condition notamment qu'ils soient à une distance suffisante de tout objectif militaire et qu'ils ne soient pas utilisés à des fins militaires.

» La protection spéciale est accordée par l'inscription dans un registre international tenu par le Directeur Général de l'Unesco. Les Parties contractantes s'engagent à assurer l'immunité des biens culturels placés sous une telle protection, immunité qui ne pourra être levée qu'en des cas vraiment exceptionnels de nécessité militaire inéluctable, laquelle peut être constatée seulement par le chef d'une formation égale ou supérieure en importance à une division.

» Les chapitres III et IV de la Convention traitent respectivement du transport des biens culturels et du personnel. Il est établi que, pendant un conflit armé, les biens culturels peuvent être transportés sous protection spéciale dans certaines conditions, et que ces transports jouissent de l'immunité de saisie, de capture et de prise. Un article spécial traite des transports vers le territoire d'un autre Etat. Le

de « algemene bepalingen betreffende de bescherming. Het bepaalt de culturele goederen en erkent als dusdanig het roerend of onroerend goed, wat ook zijn oorsprong of welke ook zijn eigenaar moge zijn, dat van groot belang is voor het cultureelerfdeel van de volkeren; de gebouwen, die hoofdzakelijk en daadwerkelijk dienen om de roerende culturelegoederen te bewaren of ten toon te stellen, de centra dien een aanzienlijk aantal culturele goederen bevatten.

» Hetzelfde hoofdstuk handelt vervolgens over de vrijwaring van en de eerbied voor de culturele goederen; de contracterende partijen verbinden zich ertoe enerzijds, reeds in vredestijd de vrijwaring van de culturele goederen voor te bereiden door de maatregelen te treffen die zij hiervoor geschikt achten (bouwen van bomvrije schuilplaatsen, maatregelen tegen instorting en brand, enz.) en, anderzijds, de culturele goederen te eerbiedigen, zowel die van eigen bodem als die op het grondgebied van de andere contracterende partijen, door zich het gebruik van deze goederen en van hun onmiddellijke omgeving te ontfangen voor doeleinden welke hen aan vernietiging of beschadiging zouden kunnen blootstellen in geval van gewapend conflict, en door zich te onthouden van elke vijandelijke daad te hunnen opzichte. Het Verdrag aanvaardt nochtans dat inbreuk mag gemaakt worden op deze verplichtingen, zo militaire noodwendigheden op imperatieve wijze dergelijke afwijking zouden eisen.

» De algemene bepalingen verbieden bovendien elke daad van diefstal, plundering of verduistering van de culturele goederen, elke daad van vandalisme of van weerwraak ten aanzien van, deze goederen, evenals de opeising van de roerende culturele goederen, gelegen op het grondgebied van de andere partij.

» Na een bepaling betreffende het geval van bezetting van een grondgebied, voorziet het Verdrag dat de contracterende partijen, reeds in vredestijd in de reglementen voor hun troepen bepalingen zouden invoeren, ten einde de naleving van het Verdrag te verzekeren en het personeel van hun gewapende macht een geest van eerbied ten opzichte van de cultuur en de culturele goederen van alle volkeren in te prenten. Zij verbinden er zich eveneens toe, in de schoot van hun gewapende macht, diensten of een deskundig personeel aan te stellen, die tot opdracht zouden hebben te waken over de eerbiediging van de culturele goederen.

» Het tweede hoofdstuk is getiteld : « De bijzondere Bescherming » : een beperkt aantal schuilplaatsen bestemd voor de bewaring van de roerende culturele goederen in geval van gewapend conflict, monumenten- centra en andere onroerende culturele goederen van zeer groot belang, mogen zulke bescherming genieten, op voorwaarde namelijk dat ze zich op een voldoende afstand van elk militair object bevinden en niet benut worden voor militaire doeleinden.

» De bijzondere bescherming wordt verleend door inschrijving in een internationaal register dat door de Directeur-Generaal van de Unesco wordt bijgehouden. De contracterende partijen verbinden zich ertoe, de onschendbaarheid te verzekeren van de onder zulkdanige bescherming geplaatste culturele goederen, onschendbaarheid die slechts mag opgeheven worden in werkelijk uitzonderlijke gevallen van onafwendbare militaire noodzaak, welke enkel vastgesteld kan worden door het hoofd van een eenheid, gelijk aan of groter dan een divisie.

» De hoofdstukken III en IV van het Verdrag handelen respectievelijk over het vervoer van de culturele goederen en over het personeel. Er wordt bepaald dat, gedurende een gewapend conflict, de culturele goederen mogen vervoerd worden onder bijzondere bewaking en onder bepaalde voorwaarden. Dit vervoer is beveiligd tegen inbeslagneming, buitmaking en prijsneming. Een bijzonder artikel handelt

personnel affecté à la protection des biens culturels doit être respecté et pouvoir continuer ses fonctions lorsque les biens dont il a la charge tombent aux mains de la partie adverse.

» Le chapitre V traite du signe distinctif qui consiste en un écusson formé d'un carré bleu-roi dont un des angles s'inscrit dans la pointe de l'écusson et d'un triangle bleu-roi au-dessus du carré, les deux délimitant un triangle blanc de chaque côté (voir illustration). Ce signe est répété trois fois pour les biens culturels sous protection spéciale, les transports et les refuges improvisés; il est employé une seule fois pour désigner les autres biens culturels et les personnes chargées de la protection ou du contrôle de ces biens.

» Le VI^e chapitre traite du champ d'application de la Convention et stipule notamment qu'elle s'appliquera en cas de guerre déclarée ou de tout autre conflit armé surgissant entre deux ou plusieurs Parties contractantes, même si l'état de guerre n'est pas reconnu par une ou plusieurs d'entre elles. La Convention s'applique également en cas d'occupation du territoire d'une Haute Partie contractante, même si cette occupation ne rencontre aucune résistance militaire, et en cas de conflit armé ne présentant pas un caractère international. Dans ce dernier cas, l'Unesco peut offrir ses services aux parties en conflit.

» Enfin le VII^e chapitre est consacré à l'exécution de la Convention. Celle-ci sera appliquée avec le concours des Puissances protectrices, traditionnellement chargées pendant un conflit de sauvegarder les intérêts des parties. Par leur truchement, il sera nommé auprès de chaque Partie contractante, dès que celle-ci se trouve engagée dans un conflit armé, un « Commissaire général aux biens culturels » appelé à jouer un rôle important dans le contrôle du respect des dispositions de la Convention par les Parties au conflit.

» En outre, ce chapitre prévoit une procédure de conciliation dans certains cas, et la possibilité de conclure des accords spéciaux, à condition que ceux-ci ne diminuent pas la protection déjà assurée par la Convention.

» Les dispositions finales ont trait à la mise en application effective de la Convention, à son extension territoriale, à ses relations avec les Conventions antérieures, à la dénonciation ainsi qu'à la procédure de révision.

» Aux termes du Protocole, les Parties contractantes s'engagent à empêcher l'exportation des biens culturels d'un territoire occupé par elles lors d'un conflit armé; si, néanmoins, de tels biens sont importés sur le territoire d'une Partie contractante, celle-ci les remettra à la fin des hostilités aux autorités compétentes du territoire précédemment occupé; ces biens ne pourront jamais être retenus au titre de dommages de guerre.

» Dans une deuxième partie du même Protocole, il est établi que les biens culturels provenant du territoire d'une Partie contractante et déposés par elle, en vue de leur protection contre les dangers d'un conflit armé, sur le territoire d'une autre Partie contractante seront, à la fin des hostilités remis par cette dernière aux autorités compétentes du territoire de provenance.

» La Conférence a adopté trois résolutions. Dans la résolution 1, la Conférence émet le vœu que les organes compétents des Nations-Unies décident que celles-ci, en cas

over het vervoer naar het gebied van een andere Staat. Het aan de Dienst voor Bescherming van het Cultuurbezit verbonden personeel moet geëerbiedigd worden en moet zijn functies kunnen blijven uitoefenen, wanneer de culturele goederen waarvoor het verantwoordelijk is, in handen van de vijand zouden vallen.

» Hoofdstuk-V handelt over het kenteken, dat bestaat uit een schild, gevormd door een koningsblauw vierkant waarvan één der hoeken gevat is in de punt van het schild, en een koningsblauwe driehoek boven het vierkant, derwijze geplaatst dat aan beide zijden overblijft een witte driehoek (zie afbeelding). Dit teken zal driemaal herhaald worden voor de culturele goederen onder bijzondere bescherming, het vervoer en de geïmproviseerde schuilplaatsen; het zal eenmaal gebruikt worden om de andere cultuurgoederen aan te duiden, evenals de personen die met de bescherming van of het toezicht op deze goederen belast zijn.

» Hoofdstuk VI handelt over de werkingsfeer van het Verdrag, en stipuleert o. a. dat ze zal toegepast worden in geval van oorlog of van elk ander, tussen twee of verschillende contracterende partijen opgerezen gewapend conflict, zelfs indien de staat van oorlog niet erkend is door een of meerdere onder hen. Het Verdrag is eveneens toepasselijk in geval van bezetting van het gebied van een Hoge contracterende Partij, zelfs indien deze bezetting geen enkele militaire weerstand ontmoet, en in geval van gewapend conflict zonder internationaal karakter. In dit laatste geval kan Unesco zijn diensten aan de in conflict zijnde partijen aanbieden.

» Ten slotte handelt hoofdstuk VII over de uitvoering van het Verdrag. Deze zal toegepast worden met de medewerking van de beschermende Mogendheden, die gedurende een conflict traditioneel ermede belast zijn de belangen van de partijen te vrijwaren. Door hun toedoen, zal bij elke contracterende Partij, van het ogenblik dat deze in een gewapend conflict gewikkeld is, een « Commissaris-Generaal voor de culturele goederen » benoemd worden, die een belangrijke rol zal te vervullen hebben inzake het toezicht op de naleving van de beschikkingen van het Verdrag door de in conflict zijnde partijen.

» Bovendien, voorziet dit hoofdstuk een verzoeningsprocedure in sommige gevallen, en de mogelijkheid bijzondere akkoorden af te sluiten, op voorwaarde dat deze de bescherming die reeds door het Verdrag verzekerd is, niet beknotten.

» De laatste bepalingen hebben betrekking op het effectief in toepassing brengen van het Verdrag op haar territoriale uitbreiding, op haar verband met vroegere verdragen, op de opzegging evenals op de herzieningsprocedure.

» Bij het Protocol verbinden de contracterende Partijen zich ertoe de uitvoer van de culturele goederen uit een door hen bezet gebied te verhinderen in geval van gewapend conflict; indien niettemin dergelijke goederen ingevoerd worden in het grondgebied van een contracterende Partij, zullen ze door deze, na het einde van de vijandelijkheden, terugbezorgd worden aan de bevoegde overheden van het vroeger bezet gebied; deze goederen zullen in geen geval mogen achtergehouden worden als vergoeding voor oorlogsschade.

» In een tweede deel van hetzelfde Protocol wordt bepaald dat de culturele goederen, afkomstig uit het gebied van een der contracterende Partijen en door haar, met het oog op hun bescherming tegen de gevaren van een gewapend conflict op het gebied van een andere contracterende Partij in bewaring gegeven, na beëindiging van de vijandelijkheden, door deze laatste zullen weergegeven worden aan de bevoegde overheden van het gebied van herkomst.

» De Conferentie heeft drie resoluties aangenomen. In resolutie I, spreekt de Conferentie de wens uit dat de bevoegde organen van de Verenigde Naties zouden beslis-

d'action militaire entreprise en application de la Charte, feront en sorte que les forces armées, participant à cette action, appliquent les dispositions de la Convention. La résolution II a trait à la création de comités consultatifs nationaux dont la tâche consisterait à faciliter la mise en œuvre et l'application de la Convention. Enfin, par une troisième résolution, la Conférence invite le Directeur général à convoquer, aussitôt que possible après l'entrée en vigueur de la Convention, une réunion des Hautes Parties contractantes.

» La Convention offre incontestablement le maximum de garanties que l'on peut raisonnablement espérer en face des réalités militaires. Elle forme avec ses annexes un ensemble de dispositions juridiques et de mesures pratiques de la plus haute importance pour la protection des biens culturels en cas de guerre. »

La Belgique qui possède un patrimoine culturel d'une extrême richesse, disséminé sur un territoire réduit et fort menacé par sa position stratégique doit donc être intéressée plus qu'aucun autre pays, à une entrée en vigueur rapide de cette Convention de La Haye.

La mise en application ne peut d'ailleurs entraîner aucune dépense d'un principe nouveau, ni aucune charge supplémentaire pour le budget, étant donné que des crédits affectés à la protection des biens culturels figurent, depuis plusieurs années déjà au budget ordinaire du Ministère de l'Intérieur (Corps national de protection civile). Au surplus, le programme des travaux exécutés grâce à ces crédits a été fixé, sur la proposition du Ministère de l'Instruction publique, en tenant compte des dispositions essentielles du projet de convention, dispositions qui sont connues depuis plusieurs années et qui, en fait, n'ont guère été modifiées.

L'Acte final de la conférence intergouvernementale de La Haye, ainsi que la Convention et le Protocole annexe, ont été signés en 1954.

Depuis lors la Convention a été ratifiée par : l'Egypte, la Hongrie, le Mexique, la Pologne, la république de Saint-Marin, l'Union birmane et la Yougoslavie. En outre la Bulgarie y a adhéré.

D'autre part, le protocole a été ratifié par les pays suivants : Egypte, Mexique, Pologne, République de Saint-Marin, Union birmane et Yougoslavie, tandis que de son côté, la Hongrie a adhéré.

La Belgique ayant été parmi les pays dont les délégués ont pris une part active à l'élaboration de la Convention et de ses instruments annexés, il est souhaitable qu'elle soit aussi parmi les premiers États à la ratifier.

Tenant compte de ces considérations, nous avons l'honneur de soumettre au Parlement, en recommandant son adoption, le projet de loi ci-joint portant ratification de l'Acte final de la conférence intergouvernementale de La Haye sur la protection des biens culturels en cas de conflit armé ainsi que la Convention internationale, du Règlement d'exécution et du Protocole qui y sont annexés.

Le Ministre de l'Intérieur,

Le Ministre des Affaires étrangères,

Le Ministre de l'Instruction publique,

sen dat deze, in geval van een militaire actie ondernomen in toepassing van het Charter, ervoor zouden zorgen dat de legermachten die aan deze actie deelnemen, de bepalingen van het Verdrag zouden toepassen. Resolutie II, handelt over het bijeenroepen van adviserende nationale Comité's, die ermede belast zullen worden de in werkingstelling en de toepassing van het Verdrag te vergemakkelijken. Tenslotte verzoekt de Conferentie, door een derde resolutie, de Directeur-Generaal zo gauw mogelijk na de inwerkingtreding van het Verdrag een vergadering van de Hoge contracterende Partijen bijeen te roepen.

» Het Verdrag biedt ontegensprekelijk het maximum waarborgen dat men redelijkerwijze mag verwachten ten overstaan van de militaire werkelijkheden. Ze vormt met haar bijlagen een geheel van juridische bepalingen en van praktische maatregelen van het hoogste belang voor de bescherming van de culturele goederen in geval van oorlog. »

België, dat een cultureel erfdeel van een uitzonderlijke rijkdom bezit, hetwelk over een beperkt en, wegens zijn strategische positie, erg bedreigd gebied verspreid is, moet, meer dan welk ander land ook, belangstellen in een spoedig in werking treden van dit Verdrag van Den Haag.

Haar in werking treden kan bovendien tot geen enkele uitgave leiden van een principieel nieuwe soort, noch tot enige bijkomende budgetaire last, aangezien de voor de bescherming van de culturele goederen bestemde kredieten sinds verschillende jaren ingeschreven zijn op de gewone begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken (Nationaal Korps van Burgerlijke Bescherming). Daarenboven werd het programma van de dank zij deze kredieten uitgevoerde werken vastgelegd op voorstel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs rekening houdend met de essentiële bepalingen van het ontwerp van Verdrag, die sinds verschillende jaren gekend zijn en in feite haast niet gewijzigd werden.

De « Slotakte » van de intergouvernementale Conferentie van Den Haag, evenals het Verdrag en het bijgevoegd Protocol, werden in 1954 ondertekend.

Sedertdien werd het Verdrag bekrachtigd door : Egypte, Hongarije, Mexico, Polen, de Republiek San Marino, de Birmaanse Unie en Joegoslavië. Daarenboven is Bulgarije tot het Verdrag toegetreden.

Het Protocol werd door de volgende landen bekrachtigd : Egypte, Mexico, Polen, de Republiek San-Marino, de Birmaanse Unie en Joegoslavië. Hongarije, van zijn kant, is tot het Protocol toegetreden.

Aangezien België een der landen is geweest, waarvan de afgevaardigden actief hebben deelgenomen aan de voorbereiding van het Verdrag en van de eraan toegevoegde instrumenten, is het wenselijk dat het ook een van de eerste Staten zou zijn om ze te bekrachtigen.

Rekening houdend met deze overwegingen, en de aanmerking ervan aanbevelend, hebben wij de eer aan het Parlement het hierbijgevoegde wetsvoorstel voor te leggen, houdende de bekrachtiging van de « Slotakte » van de intergouvernementale conferentie van 's Gravenhage inzake de bescherming van het cultuurbezit in geval van gewapend conflict, evenals van het internationale Verdrag en van het Reglement van uitvoering en het Protocol, die er aan toegevoegd zijn.

De Minister van Binnenlandse Zaken,

De Minister van Buitenlandse Zaken,

De Minister van Openbaar Onderwijs,

R. LEFEBVRE.

P. WIGNY.

C. MOUREAUX.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Ministre des Affaires étrangères, le 21 novembre 1956, d'une demande d'avis sur un projet de loi « portant approbation des actes internationaux suivants :

a) convention pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé, règlement d'exécution, acte final et résolutions;

b) protocole pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé.

signés à La Haye, le 14 mai 1954, a donné le 17 juillet 1957 l'avis suivant :

Les cinq instruments que le Gouvernement soumet à l'approbation des Chambres législatives forment un ensemble et ont pour objet l'organisation de la protection des biens culturels meubles et immeubles, en cas de conflit armé.

La convention complète et modifie dans le chef des puissances liées par ces conventions, d'une part les conventions de La Haye concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre (IV) et concernant le bombardement par des forces navales en temps de guerre (IX) tant du 29 juillet 1899 que du 18 octobre 1907, d'autre part, le pacte de Washington du 15 avril 1935 pour la protection d'institutions artistiques et scientifiques et des monuments historiques (pacte Roerich) (cfr article 36). La Belgique est partie aux conventions de La Haye et celles-ci ont fait l'objet des lois d'approbation des 6 août 1900 et 25 mai 1910.

La convention proprement dite et le protocole contiennent diverses clauses par lesquelles les Etats s'engagent à compléter leur législation interne (cfr notamment articles 3, 4, 7, 25, 28 de la convention — clause I du protocole). Il s'agit de mesures qui ressortissent normalement en droit belge, tantôt au domaine de la loi, tantôt au Roi. Pour éviter à cet égard des distinctions qui peuvent être délicates et qui pourraient nuire à une prompt exécution des accords, il serait expédient d'habiliter le Roi à prendre toutes les mesures que l'exécution de la convention, en sens large, requiert, quelle qu'en soit la nature en droit interne.

Pour cela, il serait nécessaire d'ajouter au projet de loi d'approbation, un article 2 rédigé comme suit :

« Article 2. — Le Roi est habilité à prendre toutes les mesures que requiert l'exécution des instruments visés à l'article 1^{er}. Il peut à cette fin déroger aux lois existantes. »

Les accords qui font l'objet du projet sont de nature à grever le budget par les dépenses auxquelles se réfère l'exposé des motifs, mais également par celles que peut entraîner l'intervention éventuelle d'un commissaire général aux biens culturels (article 11, 3, de la convention — article 10 du règlement) et par celles qui pourraient découler de la clause I, 4, du protocole.

La chambre était composée de :

Messieurs : F. Lepage, conseiller d'Etat, président,
G. Holoye et G. Van Bunnan, conseillers d'Etat,
A. Bernard et Ch. Van Reepinghen, assesseurs de la section de législation.

Madame : J. De Koster, greffier adjoint, greffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. F. Lepage.

Le rapport a été présenté par M. W. Lahaye, auditeur.

Le Greffier. Le Président,
(s.) J. DE KOSTER. (s.) F. LEPAGE.

Pour expédition délivrée au Ministre des Affaires étrangères.

Le 27 août 1957.

Pour le Greffier du Conseil d'Etat,
(s.) illisible.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, de 21st november 1956 door de Minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet « houdende goedkeuring van de volgende internationale akten :

a) verdrag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, reglement van uitvoering, slotakte en resoluties;

b) protocol inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict.

ondertekend op 14 mei 1954, te 's Gravenhage », heeft de 17^{de} juli 1957 het volgend advies gegeven :

De vijf oorkonden die de Regering aan de Wetgevende Kamers ter goedkeuring voorlegt, vormen een geheel en strekken tot het organiseren van de bescherming van roerende en onroerende culturele goederen in geval van een gewapend conflict.

Door het verdrag worden, ten aanzien van de daardoor gebonden mogelijkheden, aangevuld en gewijzigd, enerzijds, de verdragen van 's-Gravenhage nopens de wetten en gebruiken van de oorlog te land (IV) en nopens het bombardement door een scheepsmacht in tijd van oorlog (IX) zowel van 29 juli 1899 als van 18 oktober 1907, anderzijds, het pact van Washington van 15 april 1935 voor de bescherming van inrichtingen van kunst of wetenschap en van monumenten van geschiedenis (pact Roerich) (cfr artikel 36).

België is tot de verdragen van 's Gravenhage toegetreden en goedkeuring is aan deze gehecht bij de wetten van 6 augustus 1900 en 25 mei 1910.

Het eigenlijke verdrag en het protocol bevatten verscheidene clausules waardoor de Staten zich verbinden hun interne wetgeving aan te vullen (zie met name de artikelen 3, 4, 7, 25 en 28 van het verdrag en clause I van het protocol). Het betreft hier maatregelen die, naar Belgisch recht, normaal tot de bevoegdheid van de wetgever of van de Koning behoren. Om ten deze geen onderscheidingen hoeven te maken welke, benevens het delicate daarvan, oog nog de onverwilde uitvoering van de overeenkomsten kunnen belemmeren, ware het dienstiger de Koning machtiging te verlenen tot het nemen van alle maatregelen nodig voor de uitvoering van het verdrag, in ruime zin, welke ook naar het intern recht de aard ervan moge zijn.

Daartoe zou het ontwerp van goedkeuringswet met een artikel 2 moeten worden aangevuld, als volgt :

« Artikel 2. — De Koning is bevoegd om alle maatregelen te nemen die door de uitvoering van de in artikel 1 genoemde oorkonden vereist zijn. Te dien einde kan hij van de bestaande wetten afwijken. »

Voorts zijn de overeenkomsten waarmede het ontwerp verband houdt, door de uitgaven waarvan sprake in de memorie van toelichting, en ook door die welke met een eventueel optreden van een commissaris-generaal voor culturele goederen gepaard gaan (artikel 11, 3, van het verdrag — artikel 10 van het reglement) en die waartoe clause I, 4, van het protocol aanleiding kan geven, van zulke aard dat zij de begroting bezwaren.

De kamer was samengesteld uit :

De Heren : F. Lepage, raadsheer van State, voorzitter,
G. Holoye en G. Van Bunnan, raadsheren van State,
A. Bernard en Ch. Van Reepinghen, bijzitters van de afdeling wetgeving,

Mevrouw : J. De Koster, adjunct-griffier, griffier.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. F. Lepage.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. Lahaye, auditeur.

De Griffier, De Voorzitter,
(get.) J. DE KOSTER. (get.) F. LEPAGE.

Voor uitgifte afgeleverd aan de Minister van Buitenlandse Zaken.

De 27 augustus 1957.

Voor de Griffier van de Raad van State,
(get.) onleesbaar.

PROJET DE LOI**BAUDOUIN,**

Roi des Belges.

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Intérieur, de Notre Ministre des Affaires étrangères et de Notre Ministre de l'Instruction publique,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de l'Intérieur, Notre Ministre des Affaires étrangères et Notre Ministre de l'Instruction publique sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

Article premier.

Les actes internationaux suivants :

a) Convention pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé, règlement d'exécution, acte final et résolutions;

b) Protocole pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé,

signés à La Haye, le 14 mai 1954, sortiront leur plein et entier effet.

Art. 2.

Le Roi est habilité à prendre toutes les mesures que requiert l'exécution des accords visés à l'article 1^{er}.

Donné à Bruxelles, le 4 février 1960.

BAUDOUIN.

PAR LE ROI :

*Le Ministre de l'Intérieur,***R. LEFEBVRE.***Le Ministre des Affaires étrangères,***P. WIGNY.***Le Ministre de l'Instruction publique,***C. MOUREAUX.****WETSONTWERP****BOUDEWIJN,**

Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL.

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken, van Onze Minister van Buitenlandse Zaken en van Onze Minister van Openbaar Onderwijs,

HEBBEN Wij BESLOTEN EN BESLUITEN Wij :

Onze Minister van Binnenlandse Zaken, Onze Minister van Buitenlandse Zaken en Onze Minister van Openbaar Onderwijs zijn gelast, in Onze naam, bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp in te dienen, waarvan de tekst volgt :

Eerste artikel.

De volgende internationale akten :

a) Verdrag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, reglement van uitvoering, slotakte en resoluties;

b) Protocol inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict,

ondertekend op 14 mei 1954, te 's Gravenhage, zullen volkomen uitwerking hebben.

Art. 2.

De Koning is bevoegd om alle maatregelen te nemen die voor de uitvoering van de in artikel 1 genoemde akkoorden vereist zijn.

Gegeven te Brussel, 4 februari 1960.

VAN KONINGSWEGE :

*De Minister van Binnenlandse Zaken,**De Minister van Buitenlandse Zaken,**De Minister van Openbaar Onderwijs,*

CONVENTION

pour la protection des biens culturels
en cas de conflit armé.

Les Hautes Parties contractantes,

Constatant que les biens culturels ont subi de graves dommages au cours des derniers conflits et qu'ils sont, par suite du développement de la technique de la guerre, de plus en plus menacés de destruction;

Convaincues que les atteintes portées aux biens culturels, à quelque peuple qu'ils appartiennent, constituent des atteintes au patrimoine culturel de l'humanité entière, étant donné que chaque peuple apporte sa contribution à la culture mondiale;

Considérant que la conservation du patrimoine culturel présente une grande importance pour tous les peuples du monde et qu'il importe d'assurer à ce patrimoine une protection internationale;

Guidées par les principes concernant la protection des biens culturels en cas de conflit armé établis dans les Conventions de La Haye de 1899 et de 1907 et dans le Pacte de Washington du 15 avril 1935;

Considérant que, pour être efficace, la protection de ces biens doit être organisée dès le temps de paix par des mesures tant nationales qu'internationales;

Résolues à prendre toutes les dispositions possibles pour protéger les biens culturels;

Sont convenues des dispositions qui suivent :

CHAPITRE I.

Dispositions générales concernant la protection.

Article premier.

Définition des biens culturels.

Aux fins de la présente Convention, sont considérés comme biens culturels, quels que soient leur origine ou leur propriétaire :

a) les biens, meubles ou immeubles, qui présentent une grande importance pour le patrimoine culturel des peuples, tels que les monuments d'architecture, d'art ou d'histoire, religieux ou laïques, les sites archéologiques, les ensembles de constructions qui, en tant que tels, présentent un intérêt historique ou artistique, les œuvres d'art, les manuscrits, livres et autres objets d'intérêt artistique, historique ou archéologique, ainsi que les collections scientifiques et les collections importantes de livres, d'archives ou de reproductions des biens définis ci-dessus;

b) les édifices dont la destination principale et effective est de conserver ou d'exposer les biens culturels meubles définis à l'alinéa a), tels que les musées, les grandes bibliothèques, les dépôts d'archives, ainsi que les refuges destinés à abriter, en cas de conflit armé, les biens culturels meubles définis à l'alinéa a);

c) les centres comprenant un nombre considérable de biens culturels qui sont définis aux alinéas a) et b), dits « centres monumentaux ».

Article 2.

Protection des biens culturels.

Aux fins de la présente Convention, la protection des biens culturels comporte la sauvegarde et le respect de ces biens.

Article 3.

Sauvegarde des biens culturels.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à préparer, dès le temps de paix, la sauvegarde des biens culturels situés sur leur propre territoire contre les effets prévisibles d'un conflit armé, en prenant les mesures qu'Elles estiment appropriées.

VERDRAG

inzake de bescherming van culturele goederen
in geval van een gewapend conflict.

(Vertaling.)

De Hoge Verdragsluitende Partijen,

Vaststellende, dat culturele goederen ernstige schade hebben geleden gedurende de jongste gewapende conflicten en dat zij als gevolg van de ontwikkeling van de techniek der oorlogvoering, in steeds ernstiger mate worden bedreigd met vernietiging;

Ervan overtuigd, dat schade, toegebracht aan culturele goederen, ongeacht aan welk volk zij toebehoren, schade betekent aan het culturele erfdeel van de gehele mensheid, aangezien ieder volk zijn bijdrage levert aan de wereldcultuur;

Overwegende, dat de instandhouding van het culturele erfdeel van groot belang is voor alle volkeren der wereld en dat het van belang is, dit erfdeel internationaal te beschermen;

Geleid door de beginselen betreffende de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, vastgesteld in de Verdragen van 's-Gravenhage van 1899 en van 1907 en in het Pact van Washington van 15 april 1935;

Overwegende, dat deze bescherming alleen doeltreffend kan zijn indien zowel nationaal als internationaal maatregelen worden genomen om deze bescherming in vredetijd te organiseren;

Vastbesloten alle mogelijke maatregelen te nemen ter bescherming van culturele goederen;

Hebben overeenstemming bereikt omtrent de volgende bepalingen :

HOOFDSTUK I.

Algemene bepalingen betreffende de bescherming.

Artikel 1.

Definitie van culturele goederen.

Voor de toepassing van dit Verdrag worden beschouwd als culturele goederen, welke ook hun oorsprong of wie ook hun eigenaar is :

a) roerende of onroerende goederen, welke van groot belang zijn voor het cultureel erfdeel van ieder volk, zoals monumenten van bouwkunst, kunst of geschiedenis, hetzij van godsdienstige, hetzij van wereldlijke aard; terreinen van oudheidkundig belang; groepen gebouwen, welke, als een geheel, uiteen oopunt van geschiedenis of kunst van belang zijn; kunstwerken : handschriften, boeken en andere voorwerpen, welke uit een oogpunt van kunst, geschiedenis of oudheidkunde van belang zijn, en voorts wetenschappelijke verzamelingen en belangrijke verzamelingen boeken, archiefbescheiden of afbeeldingen van de hierboven omschreven goederen;

b) gebouwen, waarvan de voornaamste en daadwerkelijke bestemming is de in alinea a) bedoelde roerende culturele goederen te bewaren of ten toon te stellen, zoals musea, grote bibliotheken en archiefbewaarplaatsen, en voorts de schuilplaatsen, bestemd om in geval van een gewapend conflict bescherming te bieden aan de in alinea a) bedoelde roerende culturele goederen.

c) centra, welke een groot aantal culturele goederen, als bedoeld in de alinea's a) en b), bevatten, welke zullen worden aangeduid met « monumenten-centra ».

Artikel 2.

Bescherming van culturele goederen.

Voor de toepassing van dit Verdrag omvat de bescherming van culturele goederen zowel de veiligstelling als de eerbiediging van deze goederen.

Artikel 3.

Veiligstelling van culturele goederen.

De Hoge Verdragsluitende Partijen verbinden zich, door het reeds in vredetijd nemen van alle daartoe door haar geëigend geachte maatregelen, de veiligstelling van culturele goederen, welke zich op haar eigen grondgebied bevinden, tegen de voorzienbare gevolgen van een gewapend conflict voor te bereiden.

*Article 4.***Respect des biens culturels.**

1. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à respecter les biens culturels situés tant sur leur propre territoire que sur celui des autres Hautes Parties contractantes en s'interdisant l'utilisation de ces biens, celle de leurs dispositifs de protection et celle de leurs abords immédiats à des fins qui pourraient exposer ces biens à une destruction ou à une détérioration en cas de conflit armé, et en s'abstenant de tout acte d'hostilité à leur égard.

2. Il ne peut être dérogé aux obligations définies au paragraphe premier du présent article que dans les cas où une nécessité militaire exige, d'une manière impérative, une telle dérogation.

3. Les Hautes Parties contractantes s'engagent en outre à interdire, à prévenir et, au besoin, à faire cesser tout acte de vol, de pillage ou de détournement de biens culturels, pratiqué sous quelque forme que ce soit, ainsi que tout acte de vandalisme à l'égard desdits biens. Elles s'interdisent de réquisitionner les biens culturels meubles situés sur le territoire d'une autre Haute Partie contractante.

4. Elles s'interdisent toute mesure de représailles à l'encontre des biens culturels.

5. Une Haute Partie contractante ne peut se dégager des obligations stipulées au présent article, à l'égard d'une Haute Partie contractante, en se fondant sur le motif que cette dernière n'a pas appliqué les mesures de sauvegarde prescrites à l'article 3.

*Article 5.***Occupation.**

1. Les Hautes Parties contractantes occupant totalement ou partiellement le territoire d'une autre Haute Partie contractante doivent, dans la mesure du possible, soutenir les efforts des autorités nationales compétentes du territoire occupé à l'effet d'assurer la sauvegarde et la conservation de ses biens culturels.

2. Si une intervention urgente est nécessaire pour la conservation des biens culturels situés en territoire occupé et endommagés par des opérations militaires, et si les autorités nationales compétentes ne peuvent pas s'en charger, la Puissance occupante prend, autant que possible, les mesures conservatoires les plus nécessaires en étroite collaboration avec ces autorités.

3. Toute Haute Partie contractante dont le gouvernement est considéré par les membres d'un mouvement de résistance comme leur gouvernement légitime, attirera si possible l'attention de ces membres sur l'obligation d'observer celles des dispositions de la Convention qui ont trait au respect des biens culturels.

*Article 6.***Signalisation des biens culturels.**

Conformément aux dispositions de l'article 16, les biens culturels peuvent être munis d'un signe distinctif de nature à faciliter leur identification.

*Article 7.***Mesures d'ordre militaire.**

1. Les Hautes Parties contractantes s'engagent à introduire dès le temps de paix dans les règlements ou instructions à l'usage de leurs troupes des dispositions propres à assurer l'observation de la présente Convention, et à inculquer dès le temps de paix au personnel de leurs forces armées un esprit de respect à l'égard des cultures et des biens culturels de tous les peuples.

2. Elles s'engagent à préparer ou à établir, dès le temps de paix, au sein de leurs forces armées, des services ou un personnel spécialisé dont la mission sera de veiller au respect des biens culturels et de collaborer avec les autorités civiles chargées de la sauvegarde de ces biens.

*Artikel 4.***Eerbiediging van culturele goederen.**

1. De Hoge Verdragsluitende Partijen verbinden zich, zowel de culturele goederen welke zich op haar eigen grondgebied bevinden als die, welke zich bevinden op het grondgebied van andere Hoge Verdragsluitende Partijen, te eerbiedigen door zich te onthouden van ieder gebruik van deze goederen en van hun onmiddellijke omgeving of van de middelen voor hun bescherming, voor doeleinden, welke deze goederen aan vernietiging of beschadiging zouden kunnen blootstellen in geval van een gewapend conflict, en door zich te onthouden van iedere tegen zulke goederen gerichte vijandelijke daad.

2. Van de verplichtingen, omschreven in lid 1 van dit artikel, kan alleen worden afgeweken, indien een militaire noodzaak een dergelijke afwijking gebiedend vereist.

3. De Hoge Verdragsluitende Partijen verbinden zich bovendien, iedere vorm van diefstal, plundering of ontvreemding van, en iedere daad van vandalisme gericht tegen culturele goederen te verbieden, te voorkomen en er zo nodig een eind aan te maken. Zij zullen zich ervan onthouden roerende culturele goederen, welke zich bevinden op het grondgebied van een andere Hoge Verdragsluitende Partij, te vorderen.

4. Zij zullen zich onthouden van iedere tegen cultureel goederen gerichte represaillemaatregel.

5. Een Hoge Verdragsluitende Partij kan zich ten aanzien van een andere Hoge Verdragsluitende Partij niet onttrekken aan de krachtens dit artikel op haar rustende verplichtingen op grond van de overweging, dat deze laatste de in artikel 3 bedoelde maatregelen tot veiligstelling niet heeft toegepast.

*Artikel 5.***Bezetting.**

1. De Hoge Verdragsluitende Partijen, die het grondgebied van een andere Hoge Verdragsluitende Partij geheel of gedeeltelijk bezet houden, moeten zoveel mogelijk steun verlenen aan de bevoegde nationale autoriteiten van het bezette gebied met betrekking tot de veiligstelling en instandhouding van zijn culturele goederen.

2. Indien het noodzakelijk mocht blijken maatregelen te nemen voor de instandhouding van in bezet gebied gelegen culturele goederen, welke als gevolg van militaire operaties zijn beschadigd, en indien de bevoegde nationale autoriteiten niet in staat mochten zijn, dergelijke maatregelen te nemen, moet de bezettende mogendheid zoveel mogelijk, en in nauwe samenwerking met die autoriteiten, die maatregelen tot instandhouding nemen welke het meest noodzakelijk zijn.

3. Iedere Hoge Verdragsluitende Partij, welker regering door de leden van een verzetsorganisatie als hun rechtmatige regering wordt beschouwd, moet, indien dit mogelijk is, de aandacht van deze leden vestigen op de verplichting die bepalingen van het Verdrag, welke betrekking hebben op de eerbiediging van culturele goederen, in acht te nemen.

*Artikel 6.***Aanduiding van culturele goederen.**

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 16 mogen culturele goederen worden voorzien van een kenteken teneinde de herkenning ervan te vergemakkelijken.

*Artikel 7.***Maatregelen van militaire aard.**

1. De Hoge Verdragsluitende Partijen verbinden zich, reeds in vredestijd in de bij haar strijdkrachten in gebruik zijnde reglementen of instructies, bepalingen op te nemen, welke ten doel hebben de naleving van dit Verdrag te verzekeren, en bij de leden van haar strijdkrachten een geest van eerbied aan te kweken voor de cultuur en de culturele goederen van alle volkeren.

2. De Hoge Verdragsluitende Partijen verbinden zich reeds in vredestijd bij haar strijdkrachten diensten in te stellen of deskundig personeel aan te stellen of een en ander voor te bereiden, welke diensten of welk personeel tot taak zullen hebben te zorgen voor de eerbiediging van culturele goederen en samen te werken met de burgerlijke autoriteiten, welke belast zijn met de veiligstelling van deze goederen.

CHAPITRE II.

De la protection spéciale.

Article 8.

Octroi de la protection spéciale.

1. Peuvent être placés sous protection spéciale un nombre restreint de refuges destinés à abriter des biens culturels meubles en cas de conflit armé, de centres monumentaux et d'autres biens culturels immeubles de très haute importance, à condition :

a) qu'ils se trouvent à une distance suffisante d'un grand centre industriel ou de tout objectif militaire important constituant un point sensible, tel par exemple qu'un aérodrome, une station de radio-diffusion, un établissement travaillant pour la défense nationale, un port ou une gare de chemin de fer d'une certaine importance ou une grande voie de communication;

b) qu'ils ne soient pas utilisés à des fins militaires.

2. Un refuge pour biens culturels meubles peut également être placé sous protection spéciale, quel que soit son emplacement, s'il est construit de telle façon que, selon toute probabilité, les bombardements ne pourront pas lui porter atteinte.

3. Un centre monumental est considéré comme utilisé à des fins militaires lorsqu'il est employé pour des déplacements de personnel ou de matériel militaire, même en transit. Il en est de même lorsque s'y déroulent des activités ayant un rapport direct avec les opérations militaires, le cantonnement du personnel militaire ou la production de matériel de guerre.

4. N'est pas considérée comme utilisation à des fins militaires la surveillance d'un des biens culturels énumérés au paragraphe premier, par des gardiens armés spécialement habilités à cet effet, ou la présence auprès de ce bien culturel de forces de police normalement chargées d'assurer l'ordre public.

5. Si l'un des biens culturels énumérés au premier paragraphe du présent article est situé près d'un objectif militaire important au sens de ce paragraphe, il peut néanmoins être mis sous protection spéciale si la Haute Partie contractante qui en présente la demande s'engage à ne faire, en cas de conflit armé, aucun usage de l'objectif en cause, et notamment, s'il s'agit d'un port, d'une gare ou d'un aérodrome, à en détourner tout trafic. Dans ce cas, le détournement doit être organisé dès le temps de paix.

6. La protection spéciale est accordée aux biens culturels par leur inscription au « Registre international des biens culturels sous protection spéciale ». Cette inscription ne peut être effectuée que conformément aux dispositions de la présente Convention et dans les conditions prévues au Règlement d'exécution.

Article 9.

Immunité des biens culturels sous protection spéciale.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à assurer l'immunité des biens culturels sous protection spéciale en s'interdisant, dès l'inscription au Registre international, tout acte d'hostilité à leur égard et, sauf dans les cas prévus au paragraphe 5 de l'article 8, toute utilisation de ces biens ou de leurs abords à des fins militaires.

Article 10.

Signalisation et contrôle.

Au cours d'un conflit armé, les biens culturels sous protection spéciale doivent être munis du signe distinctif défini à l'article 16 et être ouverts à un contrôle de caractère international, ainsi qu'il est prévu au Règlement d'exécution.

HOOFDSTUK II.

Bijzondere bescherming.

Artikel 8.

Verlenen van bijzondere bescherming.

1. Onder bijzondere bescherming kunnen worden gesteld een beperkt aantal schuilplaatsen, bestemd om bescherming te bieden aan roerende culturele goederen in geval van een gewapend conflict, monumenten-centra en andere onroerende culturele goederen van zeer grote betekenis, op voorwaarde dat zij :

a) zich bevinden op voldoende afstand van een groot industrieel centrum of van enig belangrijk militair object, dat een kwetsbaar punt vormt, zoals bijvoorbeeld een vliegveld, een radiozendstation, een inrichting werkzaam voor de nationale verdediging, een haven of een spoorwegstation van zeker belang of een belangrijke verkeers- of waterweg of spoorlijn;

b) niet worden gebruikt voor militaire doeleinden.

2. Een schuilplaats voor roerende culturele goederen kan eveneens onder bijzondere bescherming worden geplaatst, ongeacht de ligging, als zij zodanig is gebouwd, dat zij naar alle waarschijnlijkheid niet door bommen kan worden beschadigd.

3. Een monumenten-centrum wordt geacht voor militaire doeleinden te worden gebruikt als van dit centrum gebruik wordt gemaakt voor de verplaatsing van militair personeel of materieel, zelfs ingeval van doorvoer. Dit is eveneens het geval wanneer in dat centrum werkzaamheden worden verricht, welke rechtstreeks verband houden met militaire operaties, de legering van militair personeel of de vervaardiging van oorlogsmaterieel.

4. Het bewaken van in lid 1 van dit artikel bedoelde culturele goederen door gewapende bewakers, die daartoe speciaal zijn gemachtigd, of de aanwezigheid in de nabijheid van dergelijke culturele goederen van politietroepen, welke normaal belast zijn met het handhaven van de openbare orde, wordt niet beschouwd als gebruik voor militaire doeleinden.

5. Indien een van de in lid 1 van dit artikel bedoelde culturele goederen is gelegen in de nabijheid van een belangrijk militair object als omschreven in dat lid, kan het niettemin onder bijzondere bescherming worden geplaatst, indien de Hoge Verdragsluitende Partij, welke het verzoek doet, zich verbindt in geval van een gewapend conflict geen gebruik van het betrokken militair object te maken en in het bijzonder, als het een haven, een station of een vliegveld betreft, het verkeer zodanig te verleggen dat van die haven en van dat station of vliegveld geen gebruik wordt gemaakt. In dat geval moet deze verlegging reeds in vredetijd worden voorbereid.

6. De bijzondere bescherming wordt aan culturele goederen verleend door hun inschrijving in het « Internationale register van culturele goederen onder bijzondere bescherming ». Deze inschrijving kan slechts geschieden overeenkomstig de bepalingen van dit Verdrag en onder de voorwaarden neergelegd in het Reglement van Uitvoering.

Artikel 9.

Onschendbaarheid van culturele goederen onder bijzondere bescherming.

De Hoge Verdragsluitende Partijen verbinden zich de onschendbaarheid van culturele goederen onder bijzondere bescherming te verzekeren door zich, van het ogenblik van inschrijving in het Internationale Register af, te onthouden van iedere tegen zodanige goederen gerichte vijandelijke daad en, behalve in de gevallen voorzien in artikel 8, lid 5, van elk gebruik van de goederen of van hun omgeving voor militaire doeleinden.

Artikel 10.

Aanduiding en contrôle.

Gedurende een gewapend conflict moeten de culturele goederen onder bijzondere bescherming voorzien zijn van het in artikel 16 omschreven kenteken en open staan voor een internationale controle, zoals voorzien in het Reglement van Uitvoering.

*Article 11.**Levée de l'immunité.*

1. Si l'une des Hautes Parties contractantes commet relativement à un bien culturel sous protection spéciale une violation des engagements pris en vertu de l'article 9, la Partie adverse est, aussi longtemps que cette violation subsiste, déchargée de son obligation d'assurer l'immunité du bien considéré. Cependant, chaque fois qu'elle le peut, elle fait préalablement la sommation de mettre fin à cette violation dans un délai raisonnable.

2. En dehors du cas prévu au premier paragraphe du présent article, l'immunité d'un bien culturel sous protection spéciale ne peut être levée qu'en des cas exceptionnels de nécessité militaire inéluctable, et seulement aussi longtemps que cette nécessité subsiste. Celle-ci ne peut être constatée que par le chef d'une formation égale ou supérieure en importance à une division. Dans tous les cas où les circonstances le permettent, la décision de lever l'immunité est notifiée suffisamment à l'avance à la Partie adverse.

3. La Partie qui lève l'immunité doit en informer dans le plus bref délai possible, par écrit et avec indication de ses motifs, le Commissaire général aux biens culturels prévu au Règlement d'exécution.

CHAPITRE III.**Des transports de biens culturels.***Article 12.**Transport sous protection spéciale.*

1. Un transport exclusivement affecté au transfert de biens culturels, soit à l'intérieur d'un territoire soit à destination d'un autre territoire, peut, à la demande de la Haute Partie contractante intéressée, se faire sous protection spéciale, dans les conditions prévues au Règlement d'exécution.

2. Le transport sous protection spéciale est réalisé sous la surveillance de caractère international prévue au Règlement d'exécution et muni du signe distinctif défini à l'article 16.

3. Les Hautes Parties contractantes s'interdisent tout acte d'hostilité à l'égard d'un transport sous protection spéciale.

*Article 13.**Transport en cas d'urgence.*

1. Si une Haute Partie contractante estime que la sécurité de certains biens culturels exige leur transfert et qu'il y a une urgence telle que la procédure prévue à l'article 12 ne peut pas être suivie, notamment au début d'un conflit armé, le transport peut être muni du signe distinctif défini à l'article 16, à moins qu'il n'ait fait l'objet d'une demande d'immunité au sens de l'article 12 et que ladite demande n'ait été refusée. Autant que possible, notification du transport doit être faite aux Parties adverses. Un transport vers le territoire d'un autre pays ne peut en aucun cas être muni du signe distinctif si l'immunité ne lui a pas été accordée expressément.

2. Les Hautes Parties contractantes prendront, dans la mesure du possible, les précautions nécessaires pour que les transports prévus au premier paragraphe du présent article et munis du signe distinctif soient protégés contre des actes d'hostilité dirigés contre eux.

*Article 14.**Immunité de saisie, de capture et de prise.*

1. Jouissent de l'immunité de saisie, de capture et de prise :

- a) les biens culturels bénéficiant de la protection prévue à l'article 12 ou de celle prévue à l'article 13;
- b) les moyens de transport exclusivement affectés au transfert de ces biens.

2. Rien dans le présent article ne limite le droit de visite et de contrôle.

*Artikel 11.**Opheffing van de onschendbaarheid.*

1. Indien een van de Hoge Verdragsluitende Partijen met betrekking tot een cultureel goed onder bijzondere bescherming een van de op grond van artikel 9 op haar rustende verplichtingen schendt, is de Wederpartij, zolang deze schending voortduurt, ontheven van haar verplichting de onschendbaarheid van het betrokken goed te verzekeren. Nochtans zal laatstbedoelde Partij, wanneer zulks enigszins mogelijk is, te voren eisen, dat binnen een redelijke termijn een einde wordt gemaakt aan de schending.

2. Behalve in het geval, voorzien in lid 1 van dit artikel, kan de onschendbaarheid van een cultureel goed onder bijzondere bescherming slechts worden opgeheven in uitzonderlijke gevallen van onvermijdelijke militaire noodzaak en slechts zolang deze noodzaak voortduurt. Deze noodzaak kan slechts worden vastgesteld door de bevelhebber van een formatie gelijk aan of groter dan een divisie. In alle gevallen, waarin de omstandigheden dit toelaten, zal de Wederpartij tijdig van te voren in kennis worden gesteld van de beslissing, dat de onschendbaarheid wordt opgeheven.

3. De Partij, die de onschendbaarheid opheft, dient daarvan zo spoedig mogelijk, schriftelijk, en met opgave van redenen, kennis te geven aan de Commissaris-Generaal voor culturele goederen bedoeld in het Reglement van Uitvoering.

HOOFDSTUK III.**Vervoer van culturele goederen.***Artikel 12.**Vervoer onder bijzondere bescherming.*

1. Vervoer uitsluitend beperkt tot het overbrengen van culturele goederen, hetzij binnen een grondgebied, hetzij naar een ander grondgebied, kan, op verzoek van de betrokken Hoge Verdragsluitende Partij, geschieden onder bijzondere bescherming volgens de voorwaarden omschreven in het Reglement van Uitvoering.

2. Vervoer onder bijzondere bescherming vindt plaats onder het internationaal toezicht voorzien in het Reglement van Uitvoering. Het transport zal voorzien zijn van het in artikel 16 omschreven kenteken.

3. De Hoge Verdragsluitende Partijen zullen zich onthouden van iedere vijandelijke daad gericht tegen een transport onder bijzondere bescherming.

*Artikel 13.**Vervoer in spoedeisende gevallen.*

1. Indien een Hoge Verdragsluitende Partij van oordeel is, dat de veiligheid van bepaalde culturele goederen vereist, dat zij naar elders worden overgebracht en dat de noodzaak hiervan zo dringend is, dat de in artikel 12 voorgeschreven procedure niet kan worden gevolgd, in het bijzonder in het begin van een gewapend conflict, mag het transport worden voorzien van het in artikel 16 omschreven kenteken, tenzij een aanvraag tot het verlenen van onschendbaarheid bedoeld in artikel 12 is ingediend en deze aanvraag is geweigerd. Voor zover mogelijk moet van het transport kennis worden gegeven aan de Wederpartijen. Niettemin mag een transport van culturele goederen naar het grondgebied van een ander land niet voorzien zijn van het kenteken, tenzij de onschendbaarheid aan dit transport uitdrukkelijk is verleend.

2. De Hoge Verdragsluitende Partijen zullen zoveel mogelijk de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen treffen teneinde de in lid 1 van dit artikel bedoelde transporten, welke voorzien zijn van het kenteken, te beveiligen tegen daartegen gerichte vijandelijke daden.

*Artikel 14.**Onschendbaarheid met betrekking tot inbeslagneming, buitmaking en verbeurdverklaring.*

1. Onschendbaarheid met betrekking tot inbeslagneming, buitmaking en verbeurdverklaring wordt verleend aan :

- a) culturele goederen, die de bescherming genieten bedoeld in artikel 12 of die bedoeld in artikel 13.
- b) vervoermiddelen uitsluitend bestemd voor het overbrengen van die goederen.

2. Het bepaalde in dit artikel beperkt op geen enkele wijze het recht van inspectie en visitatie.

CHAPITRE IV.

Du personnel.

Article 15.

Personnel.

Le personnel affecté à la protection des biens culturels doit, dans la mesure compatible avec les exigences de la sécurité, être respecté dans l'intérêt de ces biens et, s'il tombe aux mains de la partie adverse, pouvoir continuer à exercer ses fonctions lorsque les biens culturels dont il a la charge tombent également entre les mains de la partie adverse.

CHAPITRE V.

Du signe distinctif.

Article 16.

Signe de la Convention.

1. Le signe distinctif de la Convention consiste en un écu, pointu en bas, écartelé en sautoir de bleu-roi et de blanc (un écusson formé d'un carré bleu-roi dont un des angles s'inscrit dans la pointe de l'écusson, et d'un triangle bleu-roi au-dessus du carré, les deux délimitant un triangle blanc de chaque côté).

2. Le signe est employé isolé ou répété trois fois en formation triangulaire (un signe en bas), dans les conditions prévues à l'article 17.

Article 17.

Usage du signe.

1. Le signe distinctif répété trois fois ne peut être employé que pour :

- a) les biens culturels immeubles sous protection spéciale;
- b) les transports de biens culturels, dans les conditions prévues aux articles 12 et 13;
- c) les refuges improvisés, dans les conditions prévues au Règlement d'exécution.

2. Le signe distinctif ne peut être employé isolé que pour :

- a) des biens culturels qui ne sont pas sous protection spéciale;
- b) les personnes chargées de fonctions de contrôle conformément au Règlement d'exécution;
- c) le personnel affecté à la protection des biens culturels;
- d) les cartes d'identité prévues au Règlement d'exécution.

3. Lors d'un conflit armé, il est interdit d'employer le signe distinctif dans des cas autres que ceux mentionnés aux paragraphes précédents du présent article ou d'employer à un usage quelconque un signe ressemblant au signe distinctif.

4. Le signe distinctif ne peut être placé sur un bien culturel immeuble sans que soit apposée en même temps une autorisation dûment datée et signée par l'autorité compétente de la Haute Partie contractante.

CHAPITRE VI.

Du champ d'application de la Convention.

Article 18.

Application de la Convention.

1. En dehors des dispositions qui doivent entrer en vigueur dès le temps de paix, la présente Convention s'appliquera en cas de guerre déclarée ou de tout autre conflit armé surgissant entre deux ou plusieurs des Hautes Parties contractantes, même si l'état de guerre n'est pas reconnu par une ou plusieurs d'entre Elles.

HOOFDSTUK IV.

Het personeel.

Artikel 15.

Personeel.

Personeel belast met de bescherming van culturele goederen moet, voorzover dit verenigbaar is met de eisen welke de veiligheid stelt, worden geëerbiedigd in het belang van die goederen en moet, indien het in handen van de Wederpartij valt, zijn functie kunnen blijven uitoefenen, in alle gevallen, waarin de culturele goederen, waarvoor het verantwoordelijk is, eveneens in handen van de Wederpartij zijn gevallen.

HOOFDSTUK V.

Het kenteken.

Artikel 16.

Kenteken van het Verdrag.

1. Het kenteken van het Verdrag bestaat uit een schild, puntig aan de onderzijde, schuin gevierendeeld in koningsblauw en wit (een schild gevormd door een koningsblauw vierkant, waarvan een van de hoeken de punt van het schild vormt en door een koningsblauwe driehoek boven het vierkant, zodanig dat aan beide zijden een witte driehoek overblijft).

2. Het kenteken wordt gebruikt in enkelvoud of driemaal herhaald in driehoekige vorm (één schild aan de onderzijde) overeenkomstig de bepalingen van artikel 17.

Artikel 17.

Gebruik van het kenteken.

1. Het kenteken, driemaal herhaald, mag slechts worden gebruikt voor :

- a) onroerende culturele goederen onder bijzondere bescherming;
- b) het vervoer van culturele goederen overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 12 en 13;
- c) noodschuilplaatsen overeenkomstig de bepalingen van het Reglement van Uitvoering.

2. Het kenteken mag enkelvoudig slechts worden gebruikt voor :

- a) culturele goederen, die niet onder bijzondere bescherming zijn geplaatst;
- b) personen belast met het toezicht overeenkomstig het Reglement van Uitvoering;
- c) het personeel belast met de bescherming van culturele goederen;
- d) de identiteitskaarten bedoeld in het Reglement van Uitvoering.

3. Tijdens een gewapend conflict is het verboden het kenteken te gebruiken in andere gevallen dan die, vermeld in de voorgaande leden van dit artikel, en is het eveneens verboden om, voor wel doel ook, een teken te gebruiken die op het kenteken lijkt.

4. Het kenteken mag niet worden geplaatst op een onroerend cultureel goed, tenzij tezelfder tijd een machtiging is aangebracht, behoorlijk gedateerd en ondertekend door de bevoegde autoriteit van de Hoge Verdragsluitende Partij.

HOOFDSTUK VI.

Werkingssfeer van het Verdrag.

Artikel 18.

Toepassing van het Verdrag.

1. Behalve voor wat betreft de bepalingen, die reeds in vredetijd van kracht zijn, zal dit Verdrag van toepassing zijn in geval van een verklaarde oorlog of enig ander gewapend conflict, dat mocht ontstaan tussen twee of meer van de Hoge Verdragsluitende Partijen, zelfs indien de staat van oorlog door een of meer dezer Partijen niet wordt erkend.

2. La Convention s'appliquera également dans tous les cas d'occupation de tout ou partie du territoire d'une Haute Partie contractante, même si cette occupation ne rencontre aucune résistance militaire.

3. Si l'une des Puissances en conflit n'est pas partie à la présente Convention, les Puissances parties à celle-ci resteront néanmoins liées par elle dans leurs rapports réciproques. Elles seront liées en outre par la Convention envers ladite Puissance, si celle-ci a déclaré en accepter les dispositions et tant qu'elle les applique.

Article 19.

Conflits de caractère non international.

1. En cas de conflit armé ne présentant pas un caractère international et surgissant sur le territoire de l'une des Hautes Parties contractantes, chacune des parties au conflit sera tenu d'appliquer au moins les dispositions de la présente Convention qui ont trait au respect des biens culturels.

2. Les parties au conflit s'efforceront de mettre en vigueur par voie d'accords spéciaux tout ou partie des autres dispositions de la présente Convention.

3. L'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture peut offrir ses services aux parties au conflit.

4. L'application des dispositions qui précèdent n'aura pas d'effet sur le statut juridique des parties au conflit.

CHAPITRE VII.

De l'exécution de la Convention.

Article 20.

Règlement d'exécution.

Les modalités d'application de la présente Convention sont déterminées dans le Règlement d'exécution qui en est partie intégrante.

Article 21.

Puissances protectrices.

La présente Convention et son Règlement d'exécution sont appliqués avec le concours des Puissances protectrices chargées de sauvegarder les intérêts des Parties au conflit.

Article 22.

Procédure de Conciliation.

1. Les Puissances protectrices prêtent leurs bons offices dans tous les cas où elles le jugent utile dans l'intérêt des biens culturels, notamment s'il y a désaccord entre les Parties au conflit sur l'application ou l'interprétation des dispositions de la présente Convention ou de son Règlement d'exécution.

2. A cet effet, chacune des Puissances protectrices peut, sur l'invitation d'une Partie, du Directeur général de l'Organisation des Nations-Unies pour l'éducation, la science et la culture, ou spontanément, proposer aux Parties au conflit une réunion de leurs représentants et, en particulier, des autorités chargées de la protection des biens culturels, éventuellement sur un territoire neutre convenablement choisi. Les Parties au conflit sont tenues de donner suite aux propositions de réunion qui leur sont faites. Les Puissances protectrices proposent à l'agrément des Parties au conflit une personnalité appartenant à une Puissance neutre, ou présentée par le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, qui est appelée à participer à cette réunion en qualité de président.

2. Het Verdrag zal eveneens van toepassing zijn in alle gevallen van gehele of gedeeltelijke bezetting van het grondgebied van een Hoge Verdragsluitende Partij, zelfs wanneer die bezetting geen gewapende tegenstand ontmoet.

3. Indien een van de bij het conflict betrokken mogendheden geen Partij is bij dit Verdrag, zullen de mogendheden, die wel Partij zijn bij dit Verdrag, er nochtans door gebonden blijven voor wat betreft haar onderlinge betrekkingen. Zij zullen bovendien door dit Verdrag gebonden zijn ten aanzien van de bovenbedoelde mogendheid, indien deze heeft verklaard, de bepalingen van dit Verdrag te aanvaarden, en zolang deze die bepalingen toepast.

Artikel 19.

Conflicten van niet-internationale aard.

1. In geval van een gewapend conflict, dat niet van internationale aard is en dat ontstaat op het grondgebied van een der Hoge Verdragsluitende Partijen, zal elk der partijen bij het conflict gehouden zijn op zijn minst de bepalingen van dit Verdrag, welke betrekking hebben op de eerbiediging van culturele goederen, toe te passen.

2. De partijen bij het conflict moeten trachten door middel van bijzondere overeenkomsten alle andere of een deel van de andere bepalingen van dit Verdrag van kracht te doen worden.

3. De Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur kan haar diensten aanbieden aan de partijen bij het conflict.

4. De toepassing van voorgaande bepalingen zal niet van invloed zijn op de rechtspositie van de partijen bij het conflict.

HOOFDSTUK VII.

Uitvoering van het Verdrag.

Artikel 20.

Reglement van Uitvoering.

De wijze van uitvoering van dit Verdrag is vastgesteld in het Reglement van Uitvoering, dat er een integrerend deel van uitmaakt.

Artikel 21.

Beschermende mogendheden.

Dit Verdrag en het Reglement van Uitvoering zullen worden toegepast met de medewerking van de beschermende mogendheden, die belang zijn met de behartiging van de belangen der partijen bij het conflict.

Artikel 22.

Verzoeningsprocedure.

1. De beschermende mogendheden zullen haar goede diensten verlenen in alle gevallen, waarin zij dit wenselijk achten in het belang van culturele goederen, in het bijzonder wanneer er verschil van mening is tussen de partijen bij het conflict, met betrekking tot de toepassing of de uitlegging van de bepalingen van dit Verdrag of het Reglement van Uitvoering.

2. Te dien einde kan elk der beschermende mogendheden op uitnodiging van een Partij, van de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, of uit eigen beweging aan de partijen bij het conflict een bijeenkomst van haar vertegenwoordigers voorstellen en in het bijzonder van de autoriteiten belast met de bescherming van culturele goederen, zo nodig op daartoe geschikt neutraal grondgebied. De partijen bij het conflict zijn gehouden, gevolg te geven aan de haar gedane voorstellen tot het houden van een bijeenkomst. De beschermende mogendheden zullen aan de partijen bij het conflict een voorstel ter goedkeuring voorleggen betreffende een persoon, behorende tot een neutrale mogendheid, of een persoon voorgesteld door de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, die uitgenodigd zal worden aan deze bijeenkomst deel te nemen in de hoedanigheid van voorzitter.

*Article 23.***Concours de l'U. N. E. S. C. O.**

1. Les Hautes Parties contractantes peuvent faire appel au concours technique de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture en vue de l'organisation de la protection de leurs biens culturels, ou à propos de tout autre problème dérivant de l'application de la présente Convention et de son Règlement d'exécution. L'Organisation accorde ce concours dans les limites de son programme et de ses possibilités.

2. L'Organisation est habilitée à faire de sa propre initiative des propositions à ce sujet aux Hautes Parties contractantes.

*Article 24.***Accords spéciaux.**

1. Les Hautes Parties contractantes peuvent conclure des accords spéciaux sur toute question qu'il leur paraît opportun de régler séparément.

2. Il ne peut être conclu aucun accord spécial diminuant la protection assurée par la présente Convention aux biens culturels et au personnel qui leur est affecté.

*Article 25.***Diffusion de la Convention.**

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à diffuser le plus largement possible, en temps de paix et en temps de conflit armé, le texte de la présente Convention et de son Règlement d'exécution dans leurs pays respectifs. Elles s'engagent notamment à en incorporer l'étude dans les programmes d'instruction militaire et, si possible, civile, de telle manière que les principes en puissent être connus de l'ensemble de la population, en particulier des forces armées et du personnel affecté à la protection des biens culturels.

*Article 26.***Traductions et rapports.**

1. Les Hautes Parties contractantes se communiquent par l'intermédiaire du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, les traductions officielles de la présente Convention et de son Règlement d'exécution.

2. En outre, au moins une fois tous les quatre ans, Elles adressent au Directeur général un rapport donnant les renseignements qu'Elles jugent opportuns sur les mesures prises, préparées ou envisagées par leurs administrations respectives en application de la présente Convention et de son Règlement d'exécution.

*Article 27.***Réunions.**

1. Le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture peut, avec l'approbation du Conseil exécutif, convoquer des réunions de représentants des Hautes Parties contractantes. Il est tenu de le faire si un cinquième au moins des Hautes Parties contractantes le demandent.

2. Sans préjudice de toutes autres fonctions qui lui sont conférées par la présente Convention ou son Règlement d'exécution, la réunion a pour attributions d'étudier les problèmes relatifs à l'application de la Convention et de son Règlement d'exécution, et de formuler des recommandations à ce propos.

3. La réunion peut en outre procéder à la révision de la Convention ou de son Règlement d'exécution si la majorité des Hautes Parties contractantes se trouve représentée, et conformément aux dispositions de l'article 39.

*Article 28.***Sanctions.**

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à prendre, dans le cadre de leur système de droit pénal, toutes mesures nécessaires pour que

*Artikel 23.***Medewerking van de U. N. E. S. C. O.**

1. De Hoge Verdragsluitende Partijen kunnen een beroep doen op de technische medewerking van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur met betrekking tot het organiseren van de bescherming van haar culturele goederen of met betrekking tot ieder ander probleem, voortvloeiende uit de toepassing van dit Verdrag en van het Reglement van Uitvoering. De Organisatie zal haar medewerking verlenen binnen de grenzen van haar programma en van haar mogelijkheden.

2. De Organisatie is bevoegd uit eigen beweging voorstellen op dit gebied te doen aan de Hoge Verdragsluitende Partijen.

*Artikel 24.***Bijzondere overeenkomsten.**

1. De Hoge Verdragsluitende Partijen kunnen bijzondere overeenkomsten sluiten betreffende alle zaken, waartoe het haar wenselijk voorkomt afzonderlijke voorzieningen te treffen.

2. Er mag geen bijzondere overeenkomst worden gesloten, waarbij de door deze Overeenkomst aan culturele goederen en aan het personeel belast met hun bescherming toegekende bescherming wordt vermindert.

*Artikel 25.***Verspreiding van de tekst van het Verdrag.**

De Hoge Verdragsluitende Partijen verbinden zich, zowel in vredes-tijd als tijdens een gewapend conflict, in haar onderscheidene landen een zo groot mogelijke bekendheid te geven aan de tekst van dit Verdrag en aan het Reglement van Uitvoering. Zij verbinden zich in het bijzonder de studie ervan op te nemen in haar programma's van militaire en, indien mogelijk, burgerlijke opleiding, zodanig dat de beginselen ervan ter kennis worden gebracht van de gehele bevolking, in het bijzonder van de strijdkrachten en van het personeel belast met de bescherming van culturele goederen.

*Artikel 26.***Vertalingen en rapporten.**

1. De Hoge Verdragsluitende Partijen zullen elkander door bemiddeling van de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur de officiële vertalingen van dit Verdrag en van het Reglement van Uitvoering doen toekomen.

2. Bovendien zullen zij ten minste iedere vier jaar aan de Directeur-Generaal een rapport doen toekomen, dat alle inlichtingen bevat, welke zij geschikt achten, betreffende de maatregelen, die door haar onderscheidene administraties zijn genomen of worden voorbereid of overwogen ter uitvoering van dit Verdrag en van het Reglement van Uitvoering.

*Artikel 27.***Vergaderingen.**

1. De Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur kan met toestemming van de Uitvoerende Raad vergaderingen van vertegenwoordigers van de Hoge Verdragsluitende Partijen bijeenroepen. Hij is verplicht dit te doen, indien ten minste een vijfde van de Hoge Verdragsluitende Partijen dit verzoekt.

2. Onverminderd alle andere functies, die aan de vergadering zijn opgedragen door dit Verdrag of door het Reglement van Uitvoering, heeft zij tot taak de problemen betreffende de toepassing van het Verdrag en het Reglement van Uitvoering te bestuderen en daaromtrent aanbevelingen te doen.

3. Indien de meerderheid van de Hoge Verdragsluitende Partijen is vertegenwoordigd, kan de vergadering bovendien overgaan tot een herziening van het Verdrag en van het Reglement van Uitvoering, overeenkomstig de bepalingen van artikel 39.

*Artikel 28.***Sancties.**

De Hoge Verdragsluitende Partijen verbinden zich, binnen het kader van haar strafrechtspleging, alle noodzakelijke maatregelen te nemen

soient recherchées et frappées de sanctions pénales ou disciplinaires les personnes, quelle que soit leur nationalité, qui ont commis ou donné l'ordre de commettre une infraction à la présente Convention.

Dispositions finales.

Article 29.

Langues.

1. La présente Convention est établie en anglais, en espagnol, en français et en russe, les quatre textes faisant également foi.

2. L'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture fera établir des traductions dans les autres langues officielles de sa Conférence générale.

Article 30.

Signature.

La présente Convention portera la date du 14 mai 1954 et restera ouverte jusqu'à la date du 31 décembre 1954 à la signature de tous les Etats invités à la Conférence qui s'est réunie à La Haye du 21 avril 1954 au 14 mai 1954.

Article 31.

Ratification.

1. La présente Convention sera soumise à la ratification des Etats signataires conformément à leurs procédures constitutionnelles respectives.

2. Les instruments de ratification seront déposés auprès du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

Article 32.

Adhésion.

A dater du jour de son entrée en vigueur la présente Convention sera ouverte à l'adhésion de tous les Etats visés à l'article 30, non signataires, de même qu'à celle de tout autre Etat invité à y adhérer par le Conseil exécutif de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture. L'adhésion se fera par le dépôt d'un instrument d'adhésion auprès du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

Article 33.

Entrée en vigueur.

1. La présente Convention entrera en vigueur trois mois après que cinq instruments de ratification auront été déposés.

2. Ultérieurement, elle entrera en vigueur, pour chaque Haute Partie contractante, trois mois après le dépôt de son instrument de ratification ou d'adhésion.

3. Les situations prévues aux articles 18 et 19 donneront effet immédiat aux ratifications et aux adhésions déposées par les Parties au conflit avant ou après le début des hostilités ou de l'occupation. Dans ces cas le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture fera, par voie la plus rapide, les communications prévues à l'article 38.

Article 34.

Mise en application effective.

1. Les Etats parties à la Convention à la date de son entrée en vigueur prendront, chacun en ce qui le concerne, toutes les mesures requises pour sa mise en application effective dans un délai de six mois.

2. Ce délai sera de six mois à compter du dépôt de l'instrument de ratification ou d'adhésion, pour tous les Etats qui déposeraient leur

teneinde te bereiken, dat de personen, onverschillig hun nationaliteit, die dit Verdrag schenden of opdracht geven het te schenden, zullen worden vervolgd en strafrechtelijk of disciplinair gestraft.

Slotbepalingen.

Artikel 29.

Talen.

1. Dit Verdrag is opgesteld in het Engels, Frans, Russisch en Spaans, zijnde de vier teksten gelijkelijk authentiek.

2. De Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur zal vertalingen doen vervaardigen in de andere officiële talen van haar Algemene Conferentie.

Artikel 30.

Ondertekening.

Dit Verdrag zal de datum dragen van 14 mei 1954 en zal tot 31 december 1954 ter ondertekening opengesteld blijven voor alle Staten, die uitgenodigd zijn tot de Conferentie, welke van 21 april 1954 tot 14 mei 1954 te 's-Gravenhage is gehouden.

Artikel 31.

Bekrachtiging.

1. Dit Verdrag zal worden bekrachtigd door de ondertekenende Staten overeenkomstig hun onderscheidene grondwettelijke procedures.

2. De akten van bekrachtiging zullen worden nedergelegd bij de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

Artikel 32.

Toetreding.

Van de dag van zijn inwerkingtreding af zal dit Verdrag ter toetreding opengesteld blijven zowel voor alle in Artikel 30 bedoelde Staten, die het niet ondertekend hebben, als voor iedere andere Staat, die tot toetreding wordt uitgenodigd door de Uitvoerende Raad van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur. Toetreding vindt plaats door nederlegging van een akte van toetreding bij de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

Artikel 33.

Inwerkingtreding.

1. Dit Verdrag treedt in werking drie maanden nadat vijf akten van bekrachtiging zijn nedergelegd.

2. Daarna treedt dit Verdrag ten aanzien van iedere Hoge Verdragssluitende Partij in werking, drie maanden na de nederlegging van haar akte van bekrachtiging of toetreding.

3. De in de artikelen 18 en 19 bedoelde omstandigheden zullen de door de partijen bij het conflict voor of na het begin van de vijandelijkheden of van de bezetting nedergelegde akten van bekrachtiging of toetreding onmiddellijk van kracht doen worden. In die gevallen zal de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur langs de snelste weg de mededelingen doen bedoeld in artikel 38.

Artikel 34.

Toepassing.

1. Iedere Staat, die Partij is bij dit Verdrag op de dag van zijn inwerkingtreding, neemt alle maatregelen, welke nodig zijn voor het daadwerkelijk toepassen van het Verdrag binnen een tijdsverloop van zes maanden na die inwerkingtreding.

2. Dit tijdsverloop bedraagt zes maanden, te rekenen van de datum van nederlegging van de akte van bekrachtiging of toetreding, voor

instrument de ratification ou d'adhésion après la date d'entrée en vigueur de la Convention.

Article 35.

Extension territoriale de la Convention.

Toute Haute Partie contractante pourra, au moment de la ratification ou de l'adhésion, ou à tout moment ultérieur, déclarer par une notification adressée au Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, que la présente Convention s'étendra à l'ensemble ou à l'un quelconque des territoires dont elle assure les relations internationales. Ladite notification prendra effet trois mois après la date de sa réception.

Article 36.

Relation avec les Conventions antérieures.

1. Dans les rapports entre Puissances qui sont liées par les Conventions de La Haye concernant les lois et coutumes de la guerre sur terre (IV) et concernant le bombardement par des forces navales en temps de guerre (IX), qu'il s'agisse de celles du 29 juillet 1899 ou de celles du 18 octobre 1907, et qui sont Parties à la présente Convention, cette dernière complètera la susdite Convention (IX) et le Règlement annexé à la susdite Convention (IV) et remplacera le signe défini à l'article 5 de la susdite Convention (IX) par le signe défini à l'article 16 de la présente Convention pour les cas dans lesquels celles-ci et son Règlement d'exécution prévoient l'emploi de ce signe distinctif.

2. Dans les rapports entre Puissances liées par le Pacte de Washington du 15 avril 1935 pour la protection d'institutions artistiques et scientifiques et de monuments historiques (Pacte Roerich) et qui sont Parties à la présente Convention, cette dernière complètera le Pacte Roerich et remplacera le drapeau distinctif défini à l'article III du Pacte par le signe défini à l'article 16 de la présente Convention, pour les cas dans lesquels celle-ci et son Règlement d'exécution prévoient l'emploi de ce signe distinctif.

Article 37.

Dénunciation.

1. Chacune des Hautes Parties contractantes aura la faculté de dénoncer la présente Convention en son nom propre ou au nom de tout territoire dont elle assure les relations internationales.

2. La dénonciation sera notifiée par un instrument écrit déposé après du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

3. La dénonciation prendra effet une année après réception de l'instrument de dénonciation. Si toutefois, au moment de l'expiration de cette année, la Partie dénonçante se trouve impliquée dans un conflit armé, l'effet de la dénonciation demeurera suspendu jusqu'à la fin des hostilités et en tout cas aussi longtemps que les opérations de rapatriement des biens culturels ne seront pas terminées.

Article 38.

Notifications.

Le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture informera les Etats visés aux articles 30 et 32, ainsi que l'Organisation des Nations Unies, du dépôt de tous les instruments de ratification, d'adhésion ou d'acceptation mentionnés aux articles 31, 32 et 39, de même que des notifications et dénonciations respectivement prévues aux articles 35, 37 et 39.

Article 39.

Revision de la Convention et de son règlement d'exécution.

1. Chacune des Hautes Parties contractantes peut proposer des amendements à la présente Convention et à son Règlement d'exécution. Tout amendement ainsi proposé sera communiqué au Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, qui en transmettra le texte à toutes les Hautes Parties contractantes auxquelles il demandera en même temps de faire connaître dans les quatre mois :

iedere Staat, die zijn akte van bekrachtiging of van toetreding nederlegt na de dag van inwerkingtreding van het Verdrag.

Artikel 35.

Territoriale uitbreiding van de werkingssfeer van het Verdrag.

Iedere Hoge Verdragsluitende Partij kan ten tijde van de bekrachtiging of toetreding, of op ieder later tijdstip, door een mededeling gericht aan de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, verklaren, dat dit Verdrag mede van toepassing zal zijn op alle of sommige gebieden, voor welke internationale betrekkingen zij verantwoordelijk is. Deze mededeling wordt van kracht drie maanden na de dag van ontvangst.

Artikel 36.

Verhouding tot vroegere Verdragen.

1. In de betrekkingen tussen de Mogendheden, die gebonden zijn door de Verdragen van 's-Gravenhage nopens de wetten en gebruiken van de oorlog te land (IV) en nopens het bombardement door een scheepsmacht in tijd van oorlog (IX), hetzij die van 29 juli 1899 of die van 18 oktober 1907, en die Partij zijn bij het onderhavige Verdrag, zal dit laatstgenoemde Verdrag het bovenvermelde Verdrag (IX) en het Reglement als bijlage gehecht aan het bovengenoemd Verdrag (IV), aanvullen en zal het teken bedoeld in artikel 5 van het bovenvermelde Verdrag (IX) worden vervangen door het kenteken, bedoeld in artikel 16 van dit Verdrag, voor de gevallen, waarin dit en zijn Reglement van Uitvoering het gebruiken van dit kenteken regelen.

2. In de betrekkingen tussen de Mogendheden, die gebonden zijn door het Pact van Washington van 15 april 1935 voor de bescherming van inrichtingen van kunst of wetenschap en van monumenten van geschiedenis (Pact Roerich) en die Partij zijn bij dit Verdrag, zal dit laatste het Pact Roerich aanvullen en zal de onderscheidingsvlag, bedoeld in artikel III van het Pact, worden vervangen door het kenteken, bedoeld in artikel 16 van dit Verdrag voor de gevallen, waarin dit en zijn Reglement van Uitvoering het gebruiken van dit kenteken regelen.

Artikel 37.

Opzegging.

1. Ieder der Hoge Verdragsluitende Partijen heeft de bevoegdheid dit Verdrag op te zeggen voor zichzelf of voor ieder gebied, voor welks internationale betrekkingen zij verantwoordelijk is.

2. De opzegging wordt medegedeeld door middel van een schriftelijke akte, welke wordt nedergelegd bij de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

3. De opzegging wordt van kracht een jaar na de ontvangst van de akte van opzegging. Indien echter de opzeggende Partij op het ogenblik, dat deze termijn van een jaar afloopt, betrokken is bij een gewapend conflict, heeft de opzegging geen gevolg zolang de vijandelikheden niet zijn beëindigd en in geen geval zolang de terugvoering van culturele goederen naar het gebied van herkomst niet is voltooid.

Artikel 38.

Kennisgevingen.

De Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur zal zowel de Staten, bedoeld in de artikelen 30 en 32, als de Verenigde Naties, in kennis stellen van de nederlegging van alle akten van bekrachtiging, toetreding of aanvaarding, bedoeld in de artikelen 31, 32 en 39, evenals van de mededelingen en opzeggingen, bedoeld in de artikelen 35, 37 en 39.

Artikel 39.

Herziening van het Verdrag en van zijn Reglement van Uitvoering.

1. Ieder der Hoge Verdragsluitende Partijen kan wijzigingen voorstellen in de tekst van dit Verdrag en zijn Reglement van Uitvoering. De tekst van elke voorgestelde wijziging wordt medegedeeld aan de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, die de tekst zal mededelen aan alle Hoge Verdragsluitende Partijen, aan wie hij tegelijkertijd zal vragen binnen vier maanden te doen weten :

a) si Elles désirent qu'une conférence soit convoquée pour étudier l'amendement proposé;
 b) ou si Elles sont d'avis d'accepter l'amendement proposé sans qu'une conférence se réunisse;
 c) ou si Elles sont d'avis de rejeter l'amendement proposé sans la convocation d'une conférence.

2. Le Directeur général transmettra les réponses reçues en application du premier paragraphe du présent article à toutes les Hautes Parties contractantes.

3. Si toutes les Hautes Parties contractantes qui ont, dans le délai prévu, fait connaître leurs vues au Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture conformément à l'alinéa b) du paragraphe premier du présent article, informent le Directeur général qu'Elles sont d'avis d'adopter l'amendement sans qu'une conférence se réunisse, notification de leur décision sera faite par le Directeur général conformément à l'article 38. L'amendement prendra effet, à l'égard de toutes les Hautes Parties contractantes, dans un délai de 90 jours à dater de cette notification.

4. Le Directeur général convoquera une conférence des Hautes Parties contractantes en vue d'étudier l'amendement proposé, si la demande lui en est faite par plus d'un tiers des Hautes Parties contractantes.

5. Les amendements à la Convention ou à son Règlement d'exécution soumis à la procédure prévue au paragraphe précédent n'entreront en vigueur qu'après avoir été adoptés à l'unanimité par les Hautes Parties contractantes représentées à la conférence et avoir été acceptés par chacune des Hautes Parties contractantes.

6. L'acceptation par les Hautes Parties contractantes des amendements à la Convention ou à son Règlement d'exécution qui auront été adoptés par la conférence visée aux paragraphes 4 et 5, s'effectuera par le dépôt d'un instrument formel, auprès du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

7. Après l'entrée en vigueur d'amendements à la présente Convention ou à son Règlement d'exécution, seul le texte ainsi modifié de ladite Convention ou de son Règlement d'exécution restera ouvert à la ratification ou à l'adhésion.

Article 40.

Enregistrement.

Conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, la présente Convention sera enregistrée au Secrétariat des Nations Unies à la requête du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

En foi de quoi les soussignés dûment autorisés ont signé la présente Convention.

Fait à La Haye, le 14 mai 1954, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, et dont les copies certifiées conformes seront remises à tous les Etats visés aux articles 30 et 32, ainsi qu'à l'Organisation des Nations Unies.

a) of zij wensen, dat een conferentie wordt bijeen geroepen om de voorgestelde wijziging te bestuderen;

b) of zij van mening zijn, dat de voorgestelde wijziging moet worden aanvaard zonder dat een conferentie bijeen wordt geroepen.

c) of zij van mening zijn, dat de voorgestelde wijziging moet worden verworpen zonder dat een conferentie bijeen wordt geroepen.

2. De Directeur-Generaal zal de krachtens lid 1 van dit artikel ontvangen antwoorden aan alle Hoge Verdragsluitende Partijen doorgeven.

3. Indien alle Hoge Verdragsluitende Partijen, die haar oordeel binnen de voorgeschreven termijn, overeenkomstig lid 1 (b) van dit artikel, ter kennis hebben gebracht van de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, de Directeur-Generaal mededelen dat zij van mening zijn, dat de wijziging moet worden aanvaard zonder dat een conferentie bijeen wordt geroepen, zal de Directeur-Generaal overeenkomstig artikel 38, mededeling doen van haar beslissing. De wijziging zal voor alle Hoge Verdragsluitende Partijen van kracht worden na een termijn van 90 dagen te rekenen van die kennisgeving.

4. De Directeur-Generaal roept een conferentie van de Hoge Verdragsluitende Partijen bijeen ter bestudering van de voorgestelde wijziging, indien hem dit wordt verzocht door meer dan een derde van de Hoge Verdragsluitende Partijen.

5. De wijzigingen van dit Verdrag of van het Reglement van Uitvoering, waarvoor de in het vorige lid bedoelde procedure wordt gevolgd, worden pas van kracht nadat zij met eenparigheid van stemmen zijn aanvaard door de Hoge Verdragsluitende Partijen, welke ter conferentie zijn vertegenwoordigd en indien zij zijn aanvaard door ieder van de Hoge Verdragsluitende Partijen.

6. De aanvaarding door de Hoge Verdragsluitende Partijen van de wijzigingen van het Verdrag of van het Reglement van Uitvoering, welke zijn aangenomen door de conferentie, bedoeld in de leden 4 en 5, geschiedt door de nederlegging van een officiële akte bij de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

7. Na het van kracht worden van wijzigingen van dit Verdrag of van het Reglement van Uitvoering kan alleen bekrachtiging van, of toetreding tot, de aldus gewijzigde tekst van het Verdrag of van het Reglement van Uitvoering plaats vinden.

Artikel 40.

Registratie.

Overeenkomstig artikel 102 van het Handvest van de Verenigde Naties zal dit Verdrag worden geregistreerd bij het Secretariaat van de Verenigde Naties op verzoek van de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

Ten blijke waarvan de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, dit Verdrag hebben ondertekend.

Gedaan te 's-Gravenhage, de veertiende Mei 1954, in een enkel exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en waarvan voor eensluidend gewaarmerkte afschriften zullen worden verstrekt aan alle Staten, bedoeld in de artikelen 30 en 32, alsmede aan de Verenigde Naties.

REGLEMENT D'EXECUTION DE LA CONVENTION POUR LA PROTECTION DES BIENS CULTURELS EN CAS DE CONFLIT ARME.

CHAPITRE PREMIER.

Du contrôle.

Article premier.

Liste internationale de personnalités.

Dès l'entrée en vigueur de la Convention, le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture établit une liste internationale composée de toutes les personnalités désignées par les Hautes Parties contractantes comme étant aptes à remplir les fonctions de Commissaire général aux biens culturels. Cette liste fera l'objet de révisions périodiques, sur l'initiative du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, d'après les demandes formulées par les Hautes Parties contractantes.

Article 2.

Organisation du contrôle.

Dès qu'une Haute Partie contractante est engagée dans un conflit armé auquel s'applique l'article 18 de la Convention :

- a) Elle nomme un représentant pour les biens culturels situés sur son territoire; si Elle occupe un autre territoire, Elle est tenue de nommer un représentant spécial pour les biens culturels qui s'y trouvent;
- b) la Puissance protectrice de chaque Partie adverse de cette Haute Partie contractante nomme des délégués auprès de cette dernière, conformément à l'article 3 ci-après;
- c) il est nommé, auprès de cette Haute Partie contractante, un Commissaire général aux biens culturels, conformément à l'article 4 ci-après.

Article 3.

Désignation des délégués des puissances protectrices.

La Puissance protectrice désigne ses délégués parmi les membres de son personnel diplomatique ou consulaire ou, avec l'agrément de la Partie auprès de laquelle s'exercera leur mission, parmi d'autres personnes.

Article 4.

Désignation du Commissaire général.

1. Le Commissaire général aux biens culturels est choisi d'un commun accord, sur la liste internationale de personnalités, par la Partie auprès de laquelle s'exercera sa mission et par les Puissances protectrices des Parties adverses.
2. Si les Parties ne se mettent pas d'accord dans les trois semaines qui suivent l'ouverture de leurs pourparlers sur ce point, Elles demandent au Président de la Cour internationale de Justice de désigner le Commissaire général, qui n'entrera en fonctions qu'après avoir obtenu l'agrément de la Partie auprès de laquelle il devra exercer sa mission.

Article 5.

Attributions des délégués.

Les délégués des Puissances protectrices constatent les violations de la Convention, font enquête, avec le consentement de la Partie auprès de laquelle ils exercent leur mission, sur les circonstances dans lesquelles elles se sont produites, effectuent des démarches sur place afin de les faire cesser et, en cas de besoin, en saisissent le Commissaire général. Ils le tiennent au courant de leur activité.

REGLEMENT VAN UITVOERING VAN HET VERDRAG INZAKE DE BESCHERMING VAN CULTURELE GOEDEREN IN GEVAL VAN EEN GEWAPEND CONFLICT.

HOOFDSTUK I.

Contrôle.

Artikel 1.

Internationale lijst van personen.

Bij de inwerkingtreding van het Verdrag zal de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur een internationale lijst opstellen van alle personen, aangewezen door de Hoge Verdragsluitende Partijen als geschikt voor het vervullen van de functie van Commissaris-Generaal voor culturele goederen. Op initiatief van de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur zal deze lijst periodiek worden herzien, op grond van de verzoeken ontvangen van de Hoge Verdragsluitende Partijen.

Artikel 2.

Organisatie van de controle.

Zodra een Hoge Verdragsluitende Partij betrokken is bij een gewapend conflict, waarop artikel 18 van het Verdrag van toepassing is.

- a) benoemt zij een vertegenwoordiger voor de culturele goederen gelegen op haar grondgebied; indien zij een ander grondgebied bezet houdt, benoemt zij een speciale vertegenwoordiger voor de culturele goederen welke zich daar bevinden;
- b) benoemt de beschermende mogendheid, optredend voor elk der Partijen welke in een conflict is gewikkeld met deze Hoge Verdragsluitende Partij, afgevaardigden bij deze laatste, overeenkomstig het hierna volgend artikel 3;
- c) wordt overeenkomstig artikel 4 bij deze Hoge Verdragsluitende Partij een Commissaris-Generaal voor culturele goederen benoemd.

Artikel 3.

Aanwijzing van de afgevaardigden der beschermende mogendheden.

De beschermende mogendheid wijst haar afgevaardigden aan uit de leden van haar diplomatiek of consular personel of, met instemming van de Partij waarbij zij worden geaccrediteerd, uit andere personen.

Artikel 4.

Aanwijzing van de Commissaris-Generaal.

1. De Commissaris-Generaal voor culturele goederen wordt gekozen uit de personen, die op de internationale lijst voorkomen, in onderlinge overeenstemming tussen de Partij waarbij hij wordt geaccrediteerd en de beschermende mogendheden der tegenover elkander staande Partijen.
2. Indien de Partijen het niet eens kunnen worden gedurende de drie weken volgende op de opening van haar besprekingen op dit punt, verzoeken zij de President van het Internationaal Gerechtshof de Commissaris-Generaal aan te wijzen, die pas in functie zal treden, nadat de Partij, waarbij hij wordt geaccrediteerd, zijn benoeming heeft goedgekeurd.

Artikel 5.

Bevoegdheden der afgevaardigden.

De afgevaardigden der beschermende mogendheden nemen kennis van schendingen van het Verdrag, stellen, met toestemming van de Partij, waarbij zij zijn geaccrediteerd, een onderzoek in naar de omstandigheden waaronder zij hebben plaatsgevonden, ondernemen ter plaatse stappen ten einde deze schendingen te doen ophouden en stellen zo nodig de Commissaris-Generaal in kennis van de schendingen. Zij houden hem op de hoogte van hun werkzaamheden.

Article 6.

Attributions du Commissaire général.

1. Le Commissaire général aux biens culturels traite, avec le représentant de la Partie auprès de laquelle il exerce sa mission et avec les délégués intéressés, les questions dont il est saisi au sujet de l'application de la Convention.

2. Il a pouvoir de décision et de nomination dans les cas prévus au présent Règlement.

3. Avec l'agrément de la Partie auprès de laquelle il exerce sa mission, il a le droit d'ordonner une enquête ou de la diriger lui-même.

4. Il fait, auprès des Parties au conflit ou de leurs Puissances protectrices, toutes démarches qu'il juge utiles pour l'application de la Convention.

5. Il établit les rapports nécessaires sur l'application de la Convention et les communique aux Parties intéressées ainsi qu'à leurs Puissances protectrices. Il en remet des copies au Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, qui ne pourra faire usage que de leurs données techniques.

6. Lorsqu'il n'existe pas de Puissance protectrice, le Commissaire général exerce les fonctions attribuées à la Puissance protectrice par les articles 21 et 22 de la Convention.

Article 7.

Inspecteurs et experts.

1. Chaque fois que le Commissaire général aux biens culturels, sur demande ou après consultation des délégués intéressés, le juge nécessaire, il propose à l'agrément de la Partie auprès de laquelle il exerce sa mission une personne en qualité d'inspecteur aux biens culturels chargé d'une mission déterminée. Un inspecteur n'est responsable qu'envers le Commissaire général.

2. Le Commissaire général, les délégués et les inspecteurs peuvent recourir aux services d'experts, qui seront également proposés à l'agrément de la Partie mentionnée au paragraphe précédent.

Article 8.

Exercice de la mission de contrôle.

Les Commissaires généraux aux biens culturels, les délégués des Puissances protectrices, les inspecteurs et les experts ne doivent en aucun cas sortir des limites de leur mission. Ils doivent notamment tenir compte des nécessités de sécurité de la Haute Partie Contractante auprès de laquelle ils exercent leur mission, et avoir égard en toutes circonstances aux exigences de la situation militaire telles que les leur fera connaître ladite Haute Partie Contractante.

Article 9.

Substitut des Puissances protectrices.

Si une Partie au conflit ne bénéficie pas, ou ne bénéficie plus, de l'activité d'une Puissance protectrice, un Etat neutre peut être sollicité d'assumer les fonctions de Puissance protectrice en vue de la désignation d'un Commissaire général aux biens culturels selon la procédure prévue à l'article 4 ci-dessus. Le Commissaire général ainsi désigné confie éventuellement à des inspecteurs les fonctions de délégués des Puissances protectrices déterminées par le présent Règlement.

Article 10.

Frais.

La rémunération et les frais du Commissaire général aux biens culturels, des inspecteurs et des experts, sont à la charge de la Partie auprès de laquelle s'exerce leur mission, ceux des délégués des Puissances protectrices font l'objet d'une entente entre Celles-ci et les Etats dont Elles sauvegardent les intérêts.

Artikel 6.

Bevoegdheden van de Commissaris-Generaal.

1. De Commissaris-Generaal voor culturele goederen behandelt, met de vertegenwoordiger van de partij, waarbij hij is geaccrediteerd en met de betrokken afgevaardigden, de vraagstukken welke bij hem aanhangig worden gemaakt betreffende de toepassing van het Verdrag.

2. Hij is bevoegd, beslissingen te nemen en benoemingen te doen in de gevallen genoemd in dit Reglement.

3. Met instemming van de Partij, waarbij hij is geaccrediteerd, heeft hij het recht opdracht te geven tot een onderzoek of dit onderzoek zelf te leiden.

4. Bij de Partijen bij het conflict of bij haar beschermende mogendheden doet hij alle stappen, welke hij nuttig oordeelt voor de toepassing van het Verdrag.

5. Hij stelt de nodige rapporten op omtrent de toepassing van het Verdrag en brengt ze ter kennis van de betrokken Partijen evenals van haar beschermende mogendheden. Hij zendt er afschriften van aan de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, die slechts van de technische gegevens, welke zij bevatten, gebruik zal mogen maken.

6. Indien er geen beschermende mogendheid is, oefent de Commissaris-Generaal de functies uit, welke aan de beschermende mogendheid worden toegekend door de artikelen 21 en 22 van het Verdrag.

Artikel 7.

Inspecteurs en deskundigen.

1. Telkens wanneer de Commissaris-Generaal voor culturele goederen, op verzoek of na raadpleging van de betrokken afgevaardigden, het nodig oordeelt, vraagt hij de instemming van de Partij, waarbij hij is geaccrediteerd, voor de benoeming van een persoon als inspecteur voor culturele goederen belast met een bepaalde opdracht. Een inspecteur is slechts verantwoordelijk tegenover de Commissaris-Generaal.

2. De Commissaris-Generaal, de afgevaardigden en de inspecteurs kunnen een beroep doen op de diensten van deskundigen, wier aanwijzing eveneens de instemming zal moeten hebben van de Partij vermeld in het vorige lid.

Artikel 8.

Vervulling van de controle-opdracht.

De Commissarissen-Generaal voor culturele goederen, de afgevaardigden der beschermende mogendheden, de inspecteurs en de deskundigen mogen in geen geval de bevoegdheden van hun opdracht overschrijden. Zij moeten met name rekening houden met hetgeen nodig is in het belang van de veiligheid van de Hoge Verdragsluitende Partij, waarbij zij zijn geaccrediteerd en zij moeten in alle omstandigheden handelen overeenkomstig de vereisten van de militaire situatie, zoals deze hun door die Hoge Verdragsluitende Partij zal worden medegedeeld.

Artikel 9.

Vervanging der beschermende mogendheden.

Indien een Partij bij het conflict niet of niet langer het voordeel geniet van de bemoeieningen van een beschermende mogendheid, kan een neutrale Staat worden aangezocht de functies van beschermende mogendheid op zich te nemen met het oog op het aanwijzen van een Commissaris-Generaal voor culturele goederen volgens de procedure voorzien in bovenstaand artikel 4.

De aldus aangewezen Commissaris-Generaal kent eventueel aan inspecteurs de functie toe van afgevaardigde der beschermende mogendheden als bepaald in dit Reglement.

Artikel 10.

Onkosten.

De beloning en de onkosten van de Commissaris-Generaal voor culturele goederen, van de inspecteurs en van de deskundigen, komen ten laste van de Partij, waarbij zij zijn geaccrediteerd; omtrent de beloning en de onkosten van de afgevaardigden der beschermende mogendheden zal overeenstemming moeten worden bereikt tussen deze mogendheden en de Staten, wier belangen zij behartigen.

CHAPITRE II.

De la protection spéciale.

Article 11.

Refuges improvisés.

1. Si une Haute Partie contractante, au cours d'un conflit armé, est amenée par des circonstances imprévues à aménager un refuge improvisé et si Elle désire qu'il soit placé sous protection spéciale, Elle en fait immédiatement communication au Commissaire général qui exerce sa mission auprès d'Elle.

2. Si le Commissaire général est d'avis que les circonstances et l'importance des biens culturels abrités dans ce refuge improvisé justifient une telle mesure, il peut autoriser la Haute Partie contractante à y apposer le signe distinctif défini à l'article 16 de la Convention. Il communique sa décision sans délai aux délégués intéressés des Puissances protectrices, dont chacun peut, dans un délai de 30 jours, ordonner le retrait immédiat du signe.

3. Dès que ces délégués ont signifié leur accord ou si le délai de 30 jours s'écoule sans qu'il y ait opposition de l'un quelconque des délégués intéressés et si le refuge improvisé remplit, selon l'avis du Commissaire général, les conditions prévues à l'article 8 de la Convention, le Commissaire général demande au Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture l'inscription du refuge au Registre des biens culturels sous protection spéciale.

Article 12.

Registre international des biens culturels sous protection spéciale.

1. Il est établi un « Registre international des biens culturels sous protection spéciale ».

2. Le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture tient ce registre. Il en remet des doubles au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies ainsi qu'aux Hautes Parties contractantes.

3. Le registre est divisé en chapitres, chacun d'eux au nom d'une Haute Partie contractante. Chaque chapitre est divisé en trois paragraphes intitulés respectivement : refuges, centres monumentaux, autres biens culturels immeubles. Le Directeur général arrête les mentions contenues dans chaque chapitre.

Article 13.

Demandes d'inscription.

1. Chacune des Hautes Parties contractantes peut faire au Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, des demandes d'inscription au registre de certains refuges, centres monumentaux ou autres biens culturels immeubles, situés sur son territoire. Elle donne dans ces demandes des indications quant à l'emplacement de ces biens, et certifie que ces derniers remplissent les conditions prévues à l'article 8 de la Convention.

2. En cas d'occupation, la Puissance occupante a la faculté de faire des demandes d'inscription.

3. Le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture envoie sans délai une copie des demandes d'inscription à chacune des Hautes Parties contractantes.

Article 14.

Opposition.

1. Chacune des Hautes Parties contractantes peut faire opposition à l'inscription d'un bien culturel par lettre adressée au Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture. Cette lettre doit être reçue par lui dans un délai de quatre mois à dater du jour où il a expédié copie de la demande d'inscription.

HOOFDSTUK II.

Bijzondere bescherming.

Artikel 11.

Noodschuilplaatsen.

1. Indien tijdens een gewapend conflict een Hoge Verdragsluitende Partij door onvoorziene omstandigheden er toe gebracht wordt een noodschuilplaats in te richten en indien zij wenst dat deze schuilplaats onder bijzondere bescherming wordt geplaatst, doet zij daarvan onverwijld mededeling aan de Commissaris-Generaal, die bij haar is geaccrediteerd.

2. Indien de Commissaris-Generaal van mening is, dat de omstandigheden en de belangrijkheid der culturele goederen, welke in deze noodschuilplaats zijn ondergebracht, een zodanige maatregel rechtvaardigen, kan hij de Hoge Verdragsluitende Partij machtigen er het kenteken op aan te brengen omschreven in artikel 16 van het Verdrag. Hij deelt zijn beslissing onverwijld mede aan de betrokken afgevaardigden der beschermende mogendheden, waarvan ieder, binnen een termijn van 30 dagen, de onmiddellijke verwijdering van het kenteken kan gelasten.

3. Zodra deze afgevaardigden hun accoordbevinding hebben medegedeeld of indien de termijn van 30 dagen is verstreken zonder dat een der betrokken afgevaardigden bezwaren heeft ingediend en indien de noodschuilplaats naar de mening van de Commissaris-Generaal voldoet aan de eisen gesteld in artikel 8 van het Verdrag, verzoekt de Commissaris-Generaal de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur de schuilplaats in te schrijven in het Register van culturele goederen onder bijzondere bescherming.

Artikel 12.

Internationaal Register van culturele goederen onder bijzondere bescherming.

1. Er wordt een « Internationaal Register van culturele goederen onder bijzondere bescherming » aangelegd.

2. De Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur houdt dit Register bij. Hij verstrekt hiervan afschriften aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties en aan de Hoge Verdragsluitende Partijen.

3. Het Register is verdeeld in afdelingen; elk op naam van een Hoge Verdragsluitende Partij. Elke afdeling is verdeeld in drie paragrafen, onderscheidenlijk genaamd : schuilplaatsen, monumentencentra, andere onroerende culturele goederen. De Directeur-Generaal stelt vast, welke bijzonderheden in elke afdeling moeten worden opgenomen.

Artikel 13.

Verzoeken om inschrijving.

1. Elke Hoge Verdragsluitende Partij kan tot de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur aanvragen richten tot inschrijving in het Register van bepaalde op haar grondgebied gelegen schuilplaatsen, monumenten-centra of andere onroerende culturele goederen. In die aanvragen moeten aanwijzingen worden gegeven betreffende de ligging dezer goederen en er moet in worden verklaard, dat deze goederen voldoen aan de eisen gesteld in artikel 8 van het Verdrag.

2. In geval van bezetting heeft de bezettende mogendheid de bevoegdheid dergelijke aanvragen te doen.

3. De Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur zendt onverwijld een afschrift der aanvragen om inschrijving aan elk der Hoge Verdragsluitende Partijen.

Artikel 14.

Bezwaren.

1. Elk der Hoge Verdragsluitende Partijen kan bezwaar maken tegen de inschrijving van een cultureel goed door middel van een brief gericht aan de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur. Deze brief moet door hem zijn ontvangen binnen een termijn van vier maanden te rekenen van de dag, waarop hij afschrift van het verzoek om inschrijving heeft verzonden.

2. Une telle opposition doit être motivée. Les seuls motifs en peuvent être :

- a) que le bien n'est pas un bien culturel;
- b) que les conditions mentionnées à l'article 8 de la Convention ne sont pas remplies.

3. Le Directeur général envoie sans délai une copie de la lettre d'opposition aux Hautes Parties contractantes. Il prend, le cas échéant, l'avis du Comité international pour les monuments, les sites d'art et d'histoire et les sites de fouilles archéologiques et, en outre, s'il le juge utile, de tout autre organisme ou personnalité qualifiés.

4. Le Directeur général, ou la Haute Partie contractante qui a demandé l'inscription, peut faire toutes les démarches opportunes auprès des Hautes Parties contractantes qui ont formé l'opposition, afin que celle-ci soit rapportée.

5. Si une Haute Partie contractante, après avoir demandé en temps de paix l'inscription d'un bien culturel au registre, se trouve engagée dans un conflit armé avant que l'inscription ait été effectuée, le bien culturel dont il s'agit sera immédiatement inscrit au registre par le Directeur général, à titre provisoire, en attendant que soit confirmée, rapportée ou annulée toute opposition qui pourra, ou aura pu, être formée.

6. Si, dans un délai de six mois à dater du jour où il a reçu la lettre d'opposition, le Directeur général ne reçoit pas de la Haute Partie contractante qui a formé l'opposition une communication notifiant que celle-ci est rapportée, la Haute Partie contractante qui a fait la demande d'inscription peut recourir à la procédure d'arbitrage prévue au paragraphe suivant.

7. La demande d'arbitrage doit être formulée au plus tard une année après la date à laquelle le Directeur général a reçu la lettre d'opposition. Chacune des Parties au différend désigne un arbitre. Dans le cas où une demande d'inscription a fait l'objet de plus d'une opposition, les Hautes Parties contractantes qui ont formé l'opposition désignent ensemble un arbitre. Les deux arbitres choisissent un surarbitre sur la liste internationale prévue à l'article premier du présent Règlement; s'ils ne peuvent pas s'entendre pour effectuer ce choix, ils demandent au Président de la Cour internationale de Justice de nommer un surarbitre, qui ne doit pas nécessairement être choisi sur la liste internationale. Le tribunal arbitral ainsi formé détermine sa propre procédure; ses décisions sont sans appel.

8. Chacune des Hautes Parties contractantes peut déclarer, au moment où surgit une contestation dans laquelle Elle est partie, qu'Elle ne désire pas appliquer la procédure arbitrale prévue au paragraphe précédent. Dans ce cas, l'opposition à une demande d'inscription est soumise par le Directeur général aux Hautes Parties contractantes. L'opposition n'est confirmée que si les Hautes Parties contractantes en décident ainsi à la majorité des deux tiers des votants. Le vote se fera par correspondance, à moins que le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, jugeant indispensable de convoquer une réunion en vertu des pouvoirs qui lui sont conférés par l'article 27 de la Convention, ne procède à cette convocation. Si le Directeur général décide de faire procéder au vote par correspondance, il invitera les Hautes Parties contractantes à lui faire parvenir leur vote sous pli scellé dans un délai de six mois à courir du jour où l'invitation à cet effet leur aura été adressée.

Article 15.

Inscription.

1. Le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture fait inscrire au registre, sous un numéro d'ordre, tout bien culturel pour lequel une demande d'inscription a été faite lorsque cette demande n'a pas, dans le délai prévu au premier paragraphe de l'article 14, fait l'objet d'une opposition.

2. Dans le cas où une opposition a été formée, et sauf ce qui est dit au paragraphe 5 de l'article 14, le Directeur général ne procédera à l'inscription du bien au registre que si l'opposition a été rapportée ou si elle n'a pas été confirmée à la suite de la procédure visée au paragraphe 7 de l'article 14 ou de celle visée au paragraphe 8 du même article.

2. Een zodanig bezwaar moet met redenen zijn omkleed. De redenen kunnen alleen de volgende zijn :

- a) het goed is niet een cultureel goed;
- b) er is niet voldaan aan de voorwaarden van artikel 8 van het Verdrag.

3. De Directeur-Generaal zendt onverwijld een afschrift van het bezwaarschrift aan de Hoge Verdragsluitende Partijen. Eventueel wint hij het advies in van het Comité international pour les monuments, les sites d'art et d'histoire et les sites de fouilles archéologiques (Internationale Monumentencommissie) en, bovendien, als hij het nodig oordeelt, van elk ander bevoegd orgaan of elke andere bevoegde persoon.

4. De Directeur-Generaal, of de Hoge Verdragsluitende Partij die om de inschrijving heeft verzocht, kan bij de Hoge Verdragsluitende Partijen, die bezwaar hebben gemaakt, alle nodige stappen doen, opdat dit bezwaar wordt ingetrokken.

5. Indien een Hoge Verdragsluitende Partij, na in vredetijd de inschrijving in het Register van een cultureel goed te hebben aangevraagd, bij een gewapend conflict wordt betrokken voordat de inschrijving heeft plaatsgevonden, zal het betrokken culturele goed onmiddellijk, doch voorlopig, in het Register worden ingeschreven door de Directeur-Generaal, in afwachting van de bevestiging, intrekking of afwijzing van elk bezwaar dat eventueel is of wordt ingediend.

6. Indien binnen een termijn van zes maanden, te rekenen van de dag, waarop hij het bezwaarschrift heeft ontvangen, de Directeur-Generaal van de Hoge Verdragsluitende Partij, die bezwaar heeft gemaakt, geen mededeling ontvangt meldende dat dit bezwaar is ingetrokken, kan de Hoge Verdragsluitende Partij, die een aanvraag tot inschrijving heeft ingediend, een scheidsrechterlijke uitspraak verzoeken in overeenstemming met de in het volgende lid vermelde procedure.

7. Het verzoek om een scheidsrechterlijke beslissing moet gedaan worden ten hoogste een jaar na de datum waarop de Directeur-Generaal het bezwaarschrift heeft ontvangen. Elke Partij bij het geschil wijst een scheidsrechter aan. Indien het verzoek om inschrijving van de zijde van meer dan een Partij bezwaar ontmoet, wijzen de Hoge Verdragsluitende Partijen, die bezwaar hebben gemaakt, tezamen één scheidsrechter aan. De beide scheidsrechters kiezen, aan de hand van de internationale lijst bedoeld in artikel 1 van dit Reglement, een derde scheidsrechter, die als voorzitter zal optreden; indien de scheidsrechters niet tot overeenstemming kunnen komen ten aanzien van hun keuze, vragen zij de President van het Internationaal Gerechtshof, een derde scheidsrechter aan te wijzen, die niet noodzakelijkerwijs op de internationale lijst behoeft voor te komen. Het aldus gevormde scheidsgerecht stelt zijn eigen procedure vast; van zijn uitspraken is geen hoger beroep mogelijk.

8. Elk der Hoge Verdragsluitende Partijen kan, wanneer zich een geschil voordoet waarbij zij partij is, verklaren, dat zij de scheidsrechterlijke procedure, welke voorzien is in het vorige lid, niet wenst toe te passen. In dat geval wordt het bezwaar tegen een verzoek om inschrijving door de Directeur-Generaal voorgelegd aan de Hoge Verdragsluitende Partijen. Het bezwaar wordt slechts bevestigd, indien de Hoge Verdragsluitende Partijen daartoe besluiten met een tweederde meerderheid der aan de stemming deelnemende Partijen. De stemming zal plaatsvinden door middel van correspondentie, tenzij de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur het nodig oordeelt een vergadering bijeen te roepen krachtens de bevoegdheid, welke hem is verleend bij artikel 27 van het Verdrag. Indien de Directeur-Generaal besluit, de stemming bij correspondentie te houden, zal hij de Hoge Verdragsluitende Partijen verzoeken hem haar stem te doen toekomen onder verzegeld couvert binnen een termijn van zes maanden te rekenen van de dag, waarop het verzoek daartoe tot hen zal zijn gericht.

Artikel 15.

Inschrijving.

1. De Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur laat elk cultureel goed, ten aanzien waarvan een verzoek tot inschrijving gedaan is, onder een volgnummer in het Register inschrijven, indien tegen dit verzoek, binnen de termijn voorzien in het eerste lid van artikel 14, geen bezwaar is gemaakt.

2. Ingeval een bezwaar is ingediend, en onverminderd het vermeld in lid 5 van artikel 14, gaat de Directeur-Generaal slechts over tot inschrijving van het goed in het Register, indien het bezwaar is ingetrokken of indien het niet is bevestigd ingevolge de procedures, bedoeld in hetzij lid 7, hetzij lid 8 van artikel 14.

3. Dans le cas visé au paragraphe 3 de l'article 11, le Directeur général procède à l'inscription sur requête du Commissaire général aux biens culturels.

4. Le Directeur général envoie sans délai au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, aux Hautes Parties contractantes et, sur requête de la Partie ayant fait la demande d'inscription, à tous les autres Etats visés aux articles 30 et 32 de la Convention, une copie certifiée de toute inscription au registre. L'inscription prend effet trente jours après cet envoi.

Article 16.

Radiation.

1. Le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture fait radier l'inscription d'un bien culturel au registre :

a) à la requête de la Haute Partie contractante sur le territoire de laquelle le bien se trouve;

b) si la Haute Partie contractante qui avait demandé l'inscription a dénoncé la Convention et lorsque cette dénonciation est entrée en vigueur;

c) dans le cas prévu au paragraphe 5 de l'article 14, lorsqu'une opposition a été confirmée à la suite de la procédure visée au paragraphe 7 de l'article 14 ou de celle prévue au paragraphe 8 du même article.

2. Le Directeur général envoie sans délai au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies et à tous les Etats qui ont reçu copie de l'inscription une copie certifiée de toute radiation au registre. La radiation prend effet trente jours après cet envoi.

CHAPITRE III.

Des transports de biens culturels.

Article 17.

Procédure pour obtenir l'immunité.

1. La demande visée au paragraphe premier de l'article 12 de la Convention est adressée au Commissaire général aux biens culturels. Elle doit mentionner les raisons qui l'ont suscitée et spécifier le nombre approximatif et l'importance des biens culturels à transférer, l'emplacement prévu, les moyens de transport, le trajet à suivre, la date envisagée pour le transport et toute autre information utile.

2. Si le Commissaire général, après avoir pris les avis qu'il juge opportuns, estime que ce transfert est justifié, il consulte les délégués intéressés des Puissances protectrices sur les modalités d'exécution envisagées. A la suite de cette consultation, il informe du transport les Parties au conflit intéressées et joint à cette notification toutes informations utiles.

3. Le Commissaire général désigne un ou plusieurs inspecteurs qui s'assurent que le transport contient seulement les biens indiqués dans la demande, qu'il s'effectue selon les modalités approuvées et qu'il est muni du signe distinctif; ce ou ces inspecteurs accompagnent le transport jusqu'au lieu de destination.

Article 18.

Transport à l'étranger.

Si le transfert sous protection spéciale se fait vers le territoire d'un autre pays, il est régi non seulement par l'article 12 de la Convention et par l'article 17 du présent Règlement, mais encore par les dispositions suivantes :

a) Pendant le séjour des biens culturels sur le territoire d'un autre Etat, celui-ci en sera le dépositaire. Il assurera à ces biens des soins au moins égaux à ceux qu'il donne à ses propres biens culturels d'importance comparable.

3. In het geval, bedoeld in lid 3 van artikel 11, verricht de Directeur-Generaal de inschrijving op verzoek van de Commissaris-Generaal voor culturele goederen.

4. De Directeur-Generaal zendt onverwijld aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties, aan de Hoge Verdragsluitende Partijen en, indien de Partij die om de inschrijving heeft gevraagd zulks verzoekt, aan alle andere Staten, bedoeld in artikel 30 en 32 van het Verdrag, een gewaarmerkt afschrift van elke inschrijving in het Register. De inschrijving wordt van kracht dertig dagen na deze verzending.

Artikel 16.

Doorhaling in het Register.

1. De Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur laat de inschrijving van een cultureel goed in het Register doorhalen :

a) op verzoek van de Hoge Verdragsluitende Partij, op welker grondgebied het culturele goed zich bevindt;

b) indien de Hoge Verdragsluitende Partij, die om inschrijving had verzocht, het Verdrag heeft opgezegd en wanneer deze opzegging van kracht is geworden;

c) in het speciale geval voorzien in lid 5 van artikel 14, wanneer een bezwaar is bevestigd op grond van de procedure bedoeld in hetzelfde lid 7, hetzij in lid 8 van artikel 14.

2. De Directeur-Generaal zendt onverwijld aan de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties en aan alle Staten, die afschrift van de inschrijving hebben ontvangen, een gewaarmerkt afschrift van de doorhaling van deze inschrijving in het Register. De doorhaling wordt van kracht 30 dagen na deze verzending.

HOOFDSTUK III.

Vervoer van culturele goederen.

Artikel 17.

Procedure ter verkrijging van onschendbaarheid.

1. Het verzoek, bedoeld in lid 1 van artikel 12 van het Verdrag, wordt gericht tot de Commissaris-Generaal voor culturele goederen. Het moet de redenen vermelden die aan het verzoek ten grondslag liggen en het geschatte aantal en de belangrijkheid opgeven der te vervoeren culturele goederen, de plaats waar deze goederen zich thans bevinden, de plaats waarheen zij zouden moeten worden overgebracht, de te gebruiken middelen van vervoer, de te volgen weg, de datum waarop wordt voorgesteld het vervoer te doen plaatsvinden en alle andere inlichtingen welke van belang kunnen zijn.

2. Indien de Commissaris-Generaal, na de adviezen te hebben ingewonnen welke hij nodig acht, van oordeel is dat dit vervoer gerechtvaardigd is, raadpleegt hij de betrokken afgevaardigden der beschermende mogendheden omtrent de maatregelen, welke zijn voorgesteld om het vervoer ten uitvoer te leggen. Na deze raadpleging doet hij mededeling van het vervoer aan de Partijen, die bij het conflict betrokken zijn en voegt aan deze mededeling alle inlichtingen toe, welke van nut kunnen zijn.

3. De Commissaris-Generaal wijst een of meer inspecteurs aan, die nagaan of het transport uitsluitend de goederen omvat vermeld in het verzoek, of het vervoer plaats heeft op de goedgekeurde wijze, en of het transport voorzien is van het kenteken. De inspecteur of inspecteurs vergezellen het transport tot de plaats van bestemming.

Artikel 18.

Vervoer naar het buitenland.

Als de overbrenging onder bijzondere bescherming plaatsvindt naar het grondgebied van een ander land, is deze overbrenging niet alleen onderworpen aan artikel 12 van het Verdrag en aan artikel 17 van dit Règlement, maar ook aan de volgende bepalingen :

a) Gedurende de tijd, dat culturele goederen op het grondgebied van een andere Staat verblijven, zal deze er de bewaarder van zijn. Aan het bewaren van deze goederen zal hij minstens evenveel zorg moeten besteden als aan zijn eigen culturele goederen van vergelijkbare belangrijkheid.

b) L'Etat dépositaire ne rendra ces biens qu'après cessation du conflit; ce retour aura lieu dans un délai de six mois après que la demande en aura été faite.

c) Pendant les transports successifs et pendant le séjour sur le territoire d'un autre Etat, les biens culturels seront à l'abri de toute mesure de saisie et frappés d'indisponibilité à l'égard du déposant aussi bien que du dépositaire. Toutefois, lorsque la sauvegarde des biens l'exigera, le dépositaire pourra, avec l'assentiment du déposant, faire transporter les biens dans le territoire d'un pays tiers, sous les conditions prévues au présent article.

d) La demande de mise sous protection spéciale doit mentionner que l'Etat vers le territoire duquel le transport s'effectuera accepte les dispositions du présent article.

Article 19.

Territoire occupé.

Lorsqu'une Haute Partie contractante occupant le territoire d'une autre Haute Partie contractante transporte des biens culturels dans un refuge situé en un autre point de ce territoire, sans pouvoir suivre la procédure prévue à l'article 17 du Règlement, ledit transport n'est pas considéré comme un détournement au sens de l'article 4 de la Convention, si le Commissaire général aux biens culturels certifie par écrit, après avoir consulté le personnel normal de protection, que les circonstances ont rendu ce transport nécessaire.

CHAPITRE IV.

Du signe distinctif.

Article 20.

Apposition du signe.

1. L'emplacement du signe distinctif et son degré de visibilité sont laissés à l'appréciation des autorités compétentes de chaque Haute Partie contractante. Le signe peut notamment figurer sur des drapeaux ou des brassards. Il peut être peint sur un objet ou y figurer de toute autre manière utile.

2. Toutefois, en cas de conflit armé, le signe doit, sans préjudice d'une signalisation éventuellement plus complète, être apposé, d'une façon bien visible le jour, de l'air comme de terre, sur les transports dans les cas prévus aux articles 12 et 13 de la Convention, et d'une façon bien visible de terre :

a) à des distances régulières suffisantes pour marquer nettement le périmètre d'un centre monumental sous protection spéciale;

b) à l'entrée des autres biens culturels immeubles sous protection spéciale.

Article 21.

Identification de personnes.

1. Les personnes visées à l'article 17 de la Convention, paragraphe 2, alinéas b) et c), peuvent porter un brassard muni du signe distinctif, délivré et timbré par les autorités compétentes.

2. Elles portent une carte d'identité spéciale munie du signe distinctif. Cette carte mentionne au moins les nom et prénoms, la date de naissance, le titre ou grade et la qualité de l'intéressé. La carte est munie de la photographie du titulaire et, en outre, soit de sa signature, soit de ses empreintes digitales, soit des deux à la fois. Elle porte le timbre sec des autorités compétentes.

3. Chaque Haute Partie contractante établit son modèle de carte d'identité en s'inspirant du modèle figurant à titre d'exemple en annexe au présent Règlement. Les Hautes Parties contractantes se communiquent le modèle adopté. Chaque carte d'identité est établie, si possible, en deux exemplaires au moins, dont l'un est conservé par la Puissance qui l'a délivrée.

4. Les personnes mentionnées ci-dessus ne peuvent être privées, sauf raison légitime, ni de leur carte d'identité, ni du droit de porter leur brassard.

b) De la Staat, welke als bewaarder optreedt, geeft deze goederen slechts na beëindiging van het conflict terug; deze teruggave vindt plaats binnen een termijn van zes maanden nadat het verzoek om teruggave is gedaan.

c) Gedurende de verschillende transporten en tijdens hun verblijf op het grondgebied van een andere Staat, zijn de culturele goederen beschermd tegen inbeslagneming en er mag niet over hen worden beschikt noch door de inbewaringgever noch door de inbewaringnemer. Wanneer echter de veiligheid der goederen zulks vereist, kan de inbewaringnemer met toestemming van de inbewaringgever de goederen doen overbrengen naar het grondgebied van een derde land, onder de voorwaarden omschreven in dit artikel.

d) Het verzoek om bijzondere bescherming moet vermelden dat de Staat, naar wiens grondgebied het vervoer zal plaatsvinden, de bepalingen van dit artikel aanvaardt.

Artikel 19.

Bezet gebied.

Wanneer een Hoge Verdragsluitende Partij, welke het grondgebied van een andere Hoge Verdragsluitende Partij bezet houdt, culturele goederen vervoert naar een elders op dat grondgebied gelegen schuilplaats, zonder de procedure te kunnen volgen, voorzien in artikel 17 van het Reglement, wordt genoemd transport niet beschouwd als een ontvreemding in de zin van artikel 4 van het Verdrag, indien de Commissaris-Generaal voor culturele goederen schriftelijk verklaart, na het normale beschermingspersoneel te hebben geraadpleegd, dat de omstandigheden dit vervoer noodzakelijk maakten.

HOOFDSTUK IV.

Kenteken.

Artikel 20.

Het aanbrengen van het kenteken.

1. Het bepalen van de plaats waar het kenteken moet worden aangebracht en van de graad van zichtbaarheid van het kenteken wordt overgelaten aan de beoordeling der bevoegde instanties van elke Hoge Verdragsluitende Partij. Het kenteken kan met name voorkomen op vlaggen of banden om de arm. Het kan op een voorwerp worden geschilderd of op elke andere passende wijze worden aangebracht.

2. In geval van gewapend conflict, en in de gevallen voorzien bij de artikelen 12 en 13 van het Verdrag, moet het kenteken echter, onverminderd de mogelijkheid van een eventueel vollediger aanduiding, op zodanige wijze op de transportmiddelen worden aangebracht dat het overdag goed zichtbaar is, zowel uit de lucht als op de grond.

Het kenteken moet op de grond zichtbaar zijn :

a) op onderling gelijke afstanden voldoende om op duidelijke wijze de omtrek aan te geven van een monumenten-centrum onder bijzondere bescherming;

b) bij de ingang van andere onroerende culturele goederen onder bijzondere bescherming.

Artikel 21.

Identificatie van personen.

1. De personen bedoeld in artikel 17 van het Verdrag, lid 2, b) en c), mogen om de arm een band dragen voorzien van het kenteken, afgegeven en gestempeld door de bevoegde autoriteiten.

2. Zij dragen een speciaal identiteitsbewijs bij zich dat voorzien is van het kenteken. Dit bewijs vermeldt ten minste naam en voornamen, geboortedatum, titel of rang en de functie van de houder. Het bewijs is voorzien van de foto van de houder en, bovendien, hetzij van zijn handtekening, hetzij van zijn vingerafdrukken, of van beide tegelijk. Het bewijs draagt het droogstempel der bevoegde autoriteiten.

3. Elke Hoge Verdragsluitende Partij stelt haar eigen identiteitsbewijs vast, waarbij zij uitgaat van het model, dat bij wijze van voorbeeld bij dit Reglement is gevoegd. De Hoge Verdragsluitende Partijen doen elkander voorbeelden toekomen van het model, dat zij gebruiken. Identiteitsbewijzen worden zo mogelijk ten minste in twee exemplaren opgemaakt, waarvan er een bewaard wordt door de mogendheid welke deze heeft afgegeven.

4. Het identiteitsbewijs van de hierboven genoemde personen mag, behoudens geldige reden, hun niet worden ontnomen, terwijl hun evenmin het recht mag worden ontnomen de band om de arm te dragen.

Recto

	
CARTE D'IDENTITE pour le personnel affecté à la protection des biens culturels	
Nom Prénoms Date de naissance Titre ou grade Qualité	
est titulaire de la présente carte en vertu de la Convention de La Haye du 14 mai 1954 pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé	
Date de l'établissement de la carte	Numéro de la carte

Voorzijde

	
IDENTITEITSBEWIJS voor het personeel belast met de bescherming van culturele goederen	
Naam Voornamen Geboortedatum Titel of rang Functie	
is houder van dit bewijs krachtens het Verdrag van 's-Gravenhage van 14 Mei 1954 voor de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict	
Datum van afgifte	Nummer van het bewijs

Verso

Photographie du porteur	Signature ou empreintes digitales ou les deux
	
Taille	Yeux
Cheveux	
Autres éléments éventuels d'identification	

Achterzijde

Foto van de houder	Handtekening of vingerafdrukken van de houder of beide
	
Lengte	Ogen
Haar	
Andere bijzondere kentekenen	

PROTOCOLE.

Les Hautes Parties contractantes sont convenues de ce qui suit :

I.

1. Chacune des Hautes Parties contractantes s'engage à empêcher l'exportation de biens culturels d'un territoire occupé par Elle lors d'un conflit armé, ces biens culturels étant définis à l'article premier de la Convention pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé, signée à La Haye, le 14 mai 1954.

2. Chacune des Hautes Parties contractantes s'engage à mettre sous séquestre les biens culturels importés sur son territoire et provenant directement ou indirectement d'un quelconque territoire occupé. Cette mise sous séquestre est prononcée soit d'office à l'importation, soit, à défaut, sur requête des autorités dudit territoire.

3. Chacune des Hautes Parties contractantes s'engage à remettre à la fin des hostilités, aux autorités compétentes du territoire précédemment occupé, les biens culturels qui se trouvent chez Elle, si ces biens ont été exportés contrairement au principe du paragraphe premier. Ils ne pourront jamais être retenus au titre de dommage de guerre.

4. La Haute Partie contractante qui avait l'obligation d'empêcher l'exportation de biens culturels du territoire occupé par Elle, doit indemniser les détenteurs de bonne foi des biens culturels qui doivent être remis selon le paragraphe précédent.

II.

5. Les biens culturels provenant du territoire d'une Haute Partie contractante et déposés par Elle, en vue de leur protection contre les dangers d'un conflit armé, sur le territoire d'une autre Haute Partie contractante seront, à la fin des hostilités, remis par cette dernière aux autorités compétentes du territoire de provenance.

III.

6. Le présent Protocole portera la date du 14 mai 1954 et restera ouvert jusqu'à la date du 31 décembre 1954 à la signature de tous les Etats invités à la Conférence qui s'est réunie à La Haye du 21 avril 1954 au 14 mai 1954.

7. a) Le présent Protocole sera soumis à la ratification des Etats signataires conformément à leurs procédures constitutionnelles respectives.

b) Les instruments de ratification seront déposés auprès du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

8. A dater du jour de son entrée en vigueur, le présent Protocole sera ouvert à l'adhésion de tous les Etats visés au paragraphe 6, non signataires, de même qu'à celle de tout autre Etat invité à y adhérer par le Conseil exécutif de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture. L'adhésion se fera par le dépôt d'un instrument d'adhésion auprès du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

9. Les Etats visés aux paragraphes 6 et 8 pourront, au moment de la signature, de la ratification ou de l'adhésion, déclarer qu'ils ne seront pas liés par les dispositions de la Partie I ou par celles de la Partie II du présent Protocole.

10. a) Le présent Protocole entrera en vigueur trois mois après que cinq instruments de ratification auront été déposés.

b) Ultérieurement, il entrera en vigueur, pour chaque Haute Partie contractante, trois mois après le dépôt de son instrument de ratification ou d'adhésion.

PROTOCOL.

De Hoge Verdragsluitende Partijen zijn overeengekomen als volgt :

I.

1. Elk der Hoge Verdragsluitende Partijen verbindt zich te beletten, dat culturele goederen worden uitgevoerd van een door haar tijdens een gewapend conflict bezet gebied: de definitie van culturele goederen is vervat in artikel I van het op 14 mei 1954 te 's-Gravenhage ondertekende Verdrag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict.

2. Elk der Hoge Verdragsluitende Partijen verbindt zich, de culturele goederen, welke in haar grondgebied zijn ingevoerd en welke rechtstreeks of indirect afkomstig zijn van ongeacht welk bezet gebied, in bewaring te nemen. Dit geschiedt bij invoer automatisch of, bij gebreke daarvan, op verzoek van de autoriteiten van laatstbedoeld gebied.

3. Elk der Hoge Verdragsluitende Partijen verbindt zich bij de beëindiging der vijandelijkheden aan de bevoegde autoriteiten van het eertijds bezette gebied de culturele goederen terug te geven, welke zich op haar grondgebied bevinden, indien deze goederen zijn uitgevoerd in strijd met het beginsel vervat in het eerste lid. Zij zullen nooit mogen worden behouden bij wijze van vergoeding van oorlogsschade.

4. De Hoge Verdragsluitende Partij, welke de verplichting had de uitvoer van culturele goederen uit het door haar bezette gebied te beletten, moet een schadeloosstelling toekennen aan de bezitters te goeder trouw van culturele goederen, welke volgens de bepalingen van het vorige lid moeten worden teruggegeven.

II.

5. Culturele goederen afkomstig uit het gebied van een Hoge Verdragsluitende Partij en door haar met het oog op hun bescherming tegen de gevaren van een gewapend conflict in bewaring gegeven in het gebied van een andere Hoge Verdragsluitende Partij, worden na de beëindiging der vijandelijkheden door deze Partij teruggegeven aan de bevoegde autoriteiten van het gebied van herkomst.

III.

6. Dit Protocol zal de datum dragen van 14 mei 1954 en zal tot 31 december 1954 ter ondertekening opgesteld blijven voor alle Staten, die uitgenodigd zijn tot de Conferentie, welke van 21 april 1954 tot 14 mei 1954 te 's-Gravenhage is gehouden.

7. a) Dit Protocol zal worden bekrachtigd door de ondertekenende Staten overeenkomstig hun onderscheidene grondwettelijke procedures.

b) De akten van bekrachtiging zullen worden nedergelegd bij de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

8. Van de dag van zijn inwerkingtreding af zal dit Protocol ter toetreding opgesteld blijven zowel voor alle in lid 6 bedoelde Staten, die het niet ondertekend hebben, als voor iedere andere Staat, die tot toetreding wordt uitgenodigd door de Uitvoerende Raad van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur. Toetreding vindt plaats door de nederlegging van een akte van toetreding bij de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

9. De Staten bedoeld in de leden 6 en 8 kunnen, op het ogenblik van ondertekening, bekrachtiging of toetreding verklaren, dat zij zich niet gebonden achten door de bepalingen van Deel I of Deel II van dit Protocol.

10. a) Dit Protocol treedt in werking drie maanden nadat vijf akten van bekrachtiging zijn nedergelegd.

b) Daarna treedt dit Protocol ten aanzien van iedere Hoge Verdragsluitende Partij in werking drie maanden na de nederlegging van haar akte van bekrachtiging of toetreding.

c) Les situations prévues aux articles 18 et 19 de la Convention pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé, signée à La Haye le 14 mai 1954, donneront effet immédiat aux ratifications et aux adhésions déposées par les Parties au conflit avant ou après le début des hostilités ou de l'occupation. Dans ces cas le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture fera, par la voie la plus rapide, les communications prévues au paragraphe 14.

11. a) Les Etats parties au Protocole à la date de son entrée en vigueur prendront, chacun en ce qui le concerne, toutes les mesures requises pour sa mise en application effective dans un délai de six mois.

b) Ce délai sera de six mois à compter du dépôt de l'instrument de ratification ou d'adhésion, pour tous les Etats qui déposeraient leur instrument de ratification ou d'adhésion après la date d'entrée en vigueur du Protocole.

12. Toute Haute Partie contractante pourra, au moment de la ratification ou de l'adhésion, ou à tout moment ultérieur, déclarer par une notification adressée au Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture que le présent Protocole s'étendra à l'ensemble ou à l'un quelconque des territoires dont Elle assure les relations internationales. Ladite notification prendra effet trois mois après la date de sa réception.

13. a) Chacune des Hautes Parties contractantes aura la faculté de dénoncer le présent Protocole en son nom propre ou au nom de tout territoire dont elle assure les relations internationales.

b) La dénonciation sera notifiée par un instrument écrit déposé auprès du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

c) La dénonciation prendra effet une année après réception de l'instrument de dénonciation. Si toutefois, au moment de l'expiration de cette année, la Partie dénonçante se trouve impliquée dans un conflit armé, l'effet de la dénonciation demeurera suspendu jusqu'à la fin des hostilités et en tout cas aussi longtemps que les opérations de rapatriement des biens culturels ne seront pas terminées.

14. Le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture informera les Etats visés aux paragraphes 6 et 8, ainsi que l'Organisation des Nations Unies, du dépôt de tous les instruments de ratification, d'adhésion ou d'acceptation mentionnés aux paragraphes 7, 8 et 15 de même que des notifications et dénonciations respectivement prévues aux paragraphes 12 et 13.

15. a) Le présent Protocole peut être révisé si la révision en est demandée par plus d'un tiers des Hautes Parties contractantes.

b) Le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture convoque une conférence à cette fin.

c) Les amendements au présent Protocole n'entreront en vigueur qu'après avoir été adoptés à l'unanimité par les Hautes Parties contractantes représentées à la Conférence et avoir été acceptés par chacune des Hautes Parties contractantes.

d) L'acceptation par les Hautes Parties contractantes des amendements au présent Protocole qui auront été adoptés par la conférence visée aux alinéas b) et c), s'effectuera par le dépôt d'un instrument formel auprès du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

e) Après l'entrée en vigueur d'amendements au présent Protocole, seul le texte ainsi modifié dudit Protocole restera ouvert à la ratification ou à l'adhésion.

Conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, le présent Protocole sera enregistré au Secrétariat des Nations Unies à la requête du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

En foi de quoi les soussignés dûment autorisés ont signé le présent Protocole.

Fait à La Haye, le 14 mai 1954, en anglais, en espagnol, en français et en russe, les quatre textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, et dont les copies certifiées conformes seront remises à tous les Etats visés aux paragraphes 6 et 8, ainsi qu'à l'Organisation des Nations Unies.

c) De omstandigheden, bedoeld in de artikelen 18 en 19 van het Verdrag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, ondertekend te 's-Gravenhage op 14 mei 1954, zullen de door de Partijen bij het conflict vóór of na het begin der vijandelijkheden of van de bezetting nedergelegde akten van bekrachtiging of toetreding onmiddellijk van kracht doen worden. In die gevallen zal de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur langs de snelste weg de mededelingen doen bedoeld in lid 14.

11. a) Iedere Staat, die Partij is bij dit Protocol op de dag van zijn inwerkingtreding, neemt alle maatregelen, welke nodig zijn voor het daadwerkelijk toepassen van het Protocol binnen een tijdsverloop van zes maanden na die inwerkingtreding.

b) Dit tijdsverloop bedraagt zes maanden, te rekenen van de datum van nederlegging van de akte van bekrachtiging of toetreding, voor iedere Staat, die zijn akte van bekrachtiging of toetreding nederlegt na de dag van inwerkingtreding van het Protocol.

12. Iedere Hoge Verdragsluitende Partij kan ten tijde van de bekrachtiging of de toetreding, of op ieder later tijdstip, door een mededeling gericht aan de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, verklaren, dat dit Protocol mede van toepassing zal zijn op alle of sommige gebieden, voor welke internationale betrekkingen zij verantwoordelijk is. Deze mededeling wordt van kracht drie maanden na de dag van ontvangst.

13. a) Ieder der Hoge Verdragsluitende Partijen heeft de bevoegdheid dit Protocol op te zeggen voor zichzelf of voor ieder gebied, voor welks internationale betrekkingen zij verantwoordelijk is.

b) De opzegging wordt medegedeeld door middel van een schriftelijke akte, welke wordt nedergelegd bij de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

c) De opzegging wordt van kracht een jaar na de ontvangst van de akte van opzegging. Indien echter de opzettende Partij op het ogenblik, dat deze termijn van een jaar afloopt, betrokken is bij een gewapend conflict, heeft de opzegging geen gevolg zolang de vijandelijkheden niet zijn beëindigd en in geen geval zolang de terugvoering van culturele goederen naar het gebied van herkomst niet is voltooid.

14. De Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur zal zowel de Staten, bedoeld in de leden 6 en 8, als de Verenigde Naties, in kennis stellen van de nederlegging van alle akten van bekrachtiging, toetreding of aanvaarding, bedoeld in de leden 7, 8 en 15, evenals van de mededelingen en opzeggingen, bedoeld in de leden 12 en 13.

15. a) Dit Protocol kan worden herzien indien herziening wordt gevraagd door meer dan een derde der Hoge Verdragsluitende Partijen.

b) De Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur roept daartoe een conferentie bijeen.

c) Wijzigingen van dit Protocol worden pas van kracht nadat zij met eenparigheid van stemmen zijn aanvaard door de Hoge Verdragsluitende Partijen, welke ter conferentie zijn vertegenwoordigd, en indien zij zijn aanvaard door ieder van de Hoge Verdragsluitende Partijen.

d) De aanvaarding door de Hoge Verdragsluitende Partijen van de wijzigingen van dit Protocol, welke zijn aangenomen door de conferentie bedoeld in de alinea's b) en c), geschiedt door de nederlegging van een officiële akte bij de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

e) Na het van kracht worden van wijzigingen van dit Protocol kan alleen bekrachtiging van of toetreding tot de aldus gewijzigde tekst van het Protocol plaatsvinden.

Overeenkomstig artikel 102 van het Handvest van de Verenigde Naties zal dit Protocol worden geregistreerd bij het Secretariaat van de Verenigde Naties op verzoek van de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

Ten blijke waarvan de ondergetekenden, daartoe behoorlijk gemachtigd, dit Protocol hebben ondertekend.

Gedaan te 's-Gravenhage, de veertiende mei 1954, in het Engels, Spaans, Frans en Russisch, de vier teksten zijnde gelijkelijk authentiek, in een enkel exemplaar, dat zal worden nedergelegd in het archief van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur en waarvan voor eensluidend gewaarmerkte afschriften zullen worden verstrekt aan alle Staten, bedoeld in de leden 6 en 8, alsmede aan de Verenigde Naties.

ACTE FINAL

de la conférence intergouvernementale sur la protection des biens culturels en cas de conflit armé, La Haye, 1954.

La Conférence convoquée par l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture en vue d'élaborer et d'adopter

une Convention pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé,
un Règlement d'exécution de ladite Convention,
un Protocole relatif à la Convention pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé.

s'est tenue à La Haye sur l'invitation du Gouvernement des Pays-Bas, du 21 avril au 14 mai 1954, et a délibéré sur la base de projets établis par les soins de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

La Conférence a arrêté les textes indiqués ci-après :

Convention de La Haye pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé et Règlement d'exécution de ladite Convention:

Protocole pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé.

Cette Convention, ce Règlement et ce Protocole, dont les textes ont été établis dans les langues anglaise, espagnole, française et russe, sont annexés au présent Acte.

L'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture établira la traduction de ces textes dans les autres langues officielles de sa Conférence générale.

La Conférence a, en outre, adopté trois résolutions, qui sont également annexées au présent Acte.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés par leurs gouvernements respectifs, ont signé le présent Acte final.

Fait à La Haye, le 14 mai 1954, en langue anglaise, espagnole, française et russe, l'original et les documents qui l'accompagnent devant être déposés dans les archives de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

RESOLUTIONS.

Résolution I.

La Conférence émet le vœu que les organes compétents des Nations Unies décident que celles-ci, en cas d'action militaire entreprise en application de la Charte, feront en sorte que les forces armées participant à cette action appliquent les dispositions de la Convention.

Résolution II.

La Conférence émet le vœu que, dès son adhésion à la Convention, chacune des Hautes Parties contractantes constitue, dans le cadre de son système constitutionnel et administratif, un comité consultatif national composé d'un nombre restreint de personnalités, telles que de hauts fonctionnaires des services archéologiques, des musées, etc., un représentant de l'état-major général, un représentant du ministère des affaires étrangères, un spécialiste du droit international, et deux ou trois autres membres exerçant des fonctions ou compétents dans les domaines couverts par la Convention.

Ce Comité — qui fonctionnerait sous l'autorité du ministre ou du haut fonctionnaire dont dépendent les services nationaux chargés de veiller sur les intérêts des biens culturels — pourrait notamment avoir les attributions suivantes :

SLOTAKTE

van de intergouvernementele conferentie voor de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict, 's Gravenhage, 1954.

De Conferentie samengeroepen door de Organisatie der Verenigde Naties voor Opvoeding, Wetenschap en Cultuur ten einde op te stellen en aan te nemen

een Verdrag voor de bescherming van het Cultureel bezit in geval van gewapend conflict,

een Reglement van uitvoering van vernoemd Verdrag,

een Protocol betreffende het Verdrag voor de bescherming van het Cultureel bezit in geval van gewapend conflict,

werd te 's-Gravenhage op uitnodiging van de Nederlandse Regering, van 21 april tot 14 mei 1954 gehouden en heeft beraadslaagd op basis van ontwerpen opgesteld door de Organisatie der Verenigde Naties voor Opvoeding, Wetenschap en Cultuur.

De Conferentie heeft de hieronderaangeduide teksten vastgelegd :

Conventie van Den Haag voor de bescherming van het Cultureel bezit in geval van gewapend conflict en Reglement ter uitvoering van vernoemd Verdrag:

Protocol voor de bescherming van het Cultureel bezit in geval van gewapend conflict.

Dit Verdrag, dit Reglement en dit Protocol, waarvan de teksten in de Engelse, Spaanse, Franse en Russische taal zijn opgesteld, zijn hierbij gevoegd.

De Organisatie der Verenigde Naties voor Opvoeding, Wetenschap en Cultuur zal de vertaling van deze teksten in de andere officiële talen van haar Algemene Conferentie opstellen.

De Conferentie heeft bovendien drie Resoluties aangenomen welke eveneens hierbij gevoegd zijn.

Ter bevestiging waarvan, hebben de ondergetekenden terdege door hun respectieve Regeringen gevolmachtigd, de onderhavige Slotakte getekend.

Gedaan te 's-Gravenhage, op 14 mei 1954, in de Engelse, Spaanse, Franse en Russische taal, het origineel en de bijgaande documenten dienende neergelegd in het Archief van de Organisatie der Verenigde Naties voor Opvoeding, Wetenschap en Cultuur.

RESOLUTIE.

Resolutie I.

De conferentie drukt de wens uit dat de bevoegde organen van de Verenigde Naties zouden beslissen dat deze, in geval van militaire actie ondernomen in uitvoering van het Handvest, alle maatregelen zouden nemen opdat de aan deze actie deelnemende gewapende strijdkrachten de bepalingen van het Verdrag zouden toepassen.

Resolutie II.

De conferentie drukt de wens uit dat, van af haar toetreding tot het Verdrag, ieder van de Hoge Verdragsluitende Partijen, in het kader van haar grondwettelijk en bestuurlijk stelsel, een comité zou oprichten, samengesteld uit een beperkt aantal personaliteiten, zoals hoge ambtenaren van de archeologische diensten, musea, enz., een vertegenwoordiger van de Generale Staf, een vertegenwoordiger van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, een specialist in Internationaal Recht, en twee of drie andere leden welke een ambt uitoefenen op of bevoegd zijn in de door het Verdrag gedekte gebieden.

Dit comité — welk onder het gezag zou werken van de Minister of Hoge ambtenaar van wie de nationale diensten belast met de zorg voor de belangen van het cultuurbezit afhangen — zou ondermeer de volgende bevoegdheden kunnen hebben :

a) conseiller le gouvernement au sujet des mesures nécessaires à la mise en application de la Convention sur les plans législatif, technique ou militaire, en temps de paix ou de conflit armé;

b) intervenir auprès de son gouvernement en cas de conflit armé ou d'imminence d'un tel conflit, afin que les biens culturels situés sur le territoire national et sur les territoires d'autres pays soient connus, respectés et protégés par les forces armées du pays, selon les dispositions de la Convention;

c) assurer, en accord avec son gouvernement, la liaison et la coopération avec les autres comités nationaux de ce genre et avec tout organisme international compétent.

Résolution III.

La Conférence émet le vœu que le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture convoque aussitôt que possible après l'entrée en vigueur de la Convention pour la protection des biens culturels en cas de conflit armé, une réunion des Hautes Parties contractantes.

La convention, le règlement d'exécution et le protocole ont été signés par les délégués des pays suivants :

Allemagne (république fédérale);
Andorre;
Australie;
Belgique;
Chine;
Cuba;
Equateur;
Espagne;
Etats-Unis d'Amérique;
France;
Grèce;
Hongrie;
Inde;
Irak;
Iran;
Irlande;
Israël;
Italie;
Libye;
Luxembourg;
Monaco;
Nicaragua;
Norvège;
Philippines;
Pologne;
Portugal;
R. S. S. de Biélorussie;
R. S. S. de l'Ukraine;
Roumanie;
Saint-Marin;
Salvador;
Syrie;
Tchécoslovaquie;
U. R. S. S.;
Uruguay;
Yougoslavie.

a) de Regering adviseren betreffende de te nemen maatregelen om het Verdrag in toepassing te brengen op wetgevend, technisch of militair gebied, in vredetijd of in tijd van gewapend conflict;

b) bij zijn Regering optreden in geval van gewapend conflict of van dreiging van dergelijk conflict teneinde dat de op nationaal grondgebied of op het grondgebied van andere landen gelegen culturele goederen bekend wezen, geëerbiedigd en beschermd door de gewapende strijdkrachten van het Land, in overeenstemming met de bepalingen van het Verdrag;

c) in overeenstemming met zijn regering, de verbinding en de samenwerking verzekeren met de andere comités van dezelfde aard en met elk bevoegd internationaal orgaan.

Resolutie III.

De Conferentie drukt de wens uit dat de Directeur Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Opvoeding, Wetenschap en Cultuur een vergadering van de Hoge Verdragsluitende Partijen bijeen zou roepen zo vroeg mogelijk na het in toepassing treden van het Verdrag voor de bescherming van het cultureel bezit in geval van gewapend conflict.

Het verdrag, het reglement van uitvoering en het protocol werden door de afgevaardigden der volgende landen ondertekend :

Bondsrepubliek Duitsland;
Andorra;
Australië;
België;
China;
Cuba;
Ecuador;
Spanje;
Verenigde Staten van Amerika;
Frankrijk;
Griekenland;
Hongarije;
India;
Irak;
Iran;
Ierland;
Israël;
Italië;
Libye;
Luxemburg;
Monaco;
Nicaragua;
Noorwegen;
Nederland;
Philippijnen;
Polen;
Portugal;
U. S. S. van Wit-Rusland;
U. S. S. van Oekraïne;
Roemenië;
San-Marino;
Salvador;
Syrie;
Tsjechoslovakije;
U. S. S. R.;
Uruguay;
Joegoslavië.